

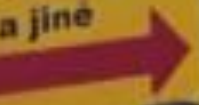
ČASOPIS Keltoviny

49. číslo

27. září

vení
u Šneka
pivo, limo
va, čaj
angoše
k v rohlíku
a jiné

Krásný den.

Začal nám podzim. Hlavní turistická sezóna pomalu končí, ale my nekončíme... Ještě na pár akcích nás v letošním roce potkáte 😊, například 2. října na Moštování v přírodovědeckém muzeu Semenec a 16. až 17. října na akci Pod palbou! na Horním hradě, kde proběhne i námi organizované setkání bičařů (16. října dopoledne) ...

Ještě na jednu akci, kterou máme prozatím domluvenou, pojedeme. Určitě bude veselá, ale na druhou stranu i smutná. Protože jedeme 3. října na Bramboriádu, Drakiádu a bohužel i ukončení provozu Pohádkové chalupy. Bohužel. A protože jsme tam také několikrát účinkovali, byli jsme přizvaní i na poslední akci. Přijďte se rozloučit s krásným pohádkovým místem ve velkém stylu a v hojném počtu návštěvníků. Tohle místo si to zaslouží. Vždyť kolik dětí se tam u skřítků rozesmálo... A je tam také Brána do Šumavy...

Redaktoři měli celé léto připravit své příspěvky do časopisu, a tak skládání tohoto čísla byla krásná práce a bylo z čeho vybírat. Takže pro Vás máme další část „kurzu“ ovládání honáckého biče, pohádku, komiks a řadu dalších článků. Koukneme se na jihočeský zimní stadion v Českých Budějovicích, představíme, co je to „Chůdadlo“, také se budeme věnovat Kmochově hudbě, kterou můžete slyšet dodnes...

Šéfredaktor Martin Štulla

Obsah čísla 49.:

2	OBSAH, slovo úvodem	26	DENÍK JEDNÉ OBYČJNÉ MÁMY
3	BIČE, VŠUDE KAM SE PODÍVÁŠ
<i>Rozhovor nejen o bičích</i>
<i>Ovládání honáckého biče 4</i>	27	VZPOMÍNÁME
<i>Petr Vok</i>
7	ČTENÁŘSKÝ DENÍK
<i>Lucemburská pentalogie 2. díl</i>	28	PROKLETÍ POCESTNÉHO
<i>16. část</i>
8	ČESKÁ NEJ...
<i>7 je šťastné číslo</i>	31	BYLINKY, NEJEN PRO NAŠE BABIČKY
<i>Období sklizně a hojnosti</i>
9	POVÍDKOBRANÍ
<i>Život ve vlaku</i>	33	OD HRADU KE HRADU
<i>Jak se žilo dětem ve středověku</i>
12	TOVÁRNÍKŮV BLOG
<i>Chůdadlo</i>	34	KALENDÁŘ SPISOVATELKY
<i>Kavárna na nádraží – díl první</i>
13	MEZI POHÁDKAMI
<i>Jak stará vrtule slavila narozeniny</i>	36	BÁSNIČKY PRO VŠECHNY LIDIČKY
<i>Na pláži</i>
<i>Zatmění</i>
<i>Revoluce</i>
<i>Podzimní</i>
14	HISTORIE
<i>Kmochova hudba</i>	37	PŘÍBĚHY PLNÉ FANTASIE
<i>Bílá kočička</i>
15	ROZHOVOR
<i>Hmaták</i>	39	LEGANORIE
<i>Kerpulsus</i>
16	KAMENICKÁ HUŤ
<i>Kamenické suroviny 1</i>	42	CO, KDY, KDE, JAK...
<i>Aneb kam za námi</i>
19	BEZPEČNÉ CESTY
<i>Přeprava zavazadel v autě</i>	43	KOMIKS ZOMBÍK
<i>10 - 12</i>
20	JEŇOULE A LAĎOULE
<i>Neplánovaný ohňostroj</i>	44	TIRÁŽ
<i>aneb kdo nám píše...</i>
21	FIRMA S TRADICÍ
<i>KOVAP a komunismus</i>		
22	ZE ŽIVOTA
<i>Honáckej pes</i>		
23	ZASE TIE PRÁZDNINY
<i>První díl</i>		

Biče, všude kam se podíváš

Rozhovor o bičích, filmu a životě

*Článek připravil Martin Štulla, triky s bičem J. „RIKI“ Kráčmera a J. „ZORRO“ Zobl
Rozhovor proběhl formou emailové komunikace*

Než se dostaneme k dalším trikům - prvkům s bičem, tak jsem si dovilil pozastavit se u použití bičů ve filmu. A že jich je. V pohádkách má skoro každý Lucifer bič, aby s ním hrozil a popoháněl ostatní čerty - ale to není ten případ, co chci řešit. Stejně tak se nebudu zmiňovat o práskání bičem u povozů či trestání vězňů ve filmech...

Určitě ale i Vy znáte tento příběh...

Doktor Indiana Jones, uznávaný archeolog a odborník na okulní vědy, je najat americkou vládou, aby našel proslulou Archu úmluvy, která údajně obsahuje Desatero přikázání a je zdrojem nepředstavitelné moci. Naneštěstí však není sám, kdo dávno ztracenou relikvii hledá. Na přímý Hitlerův rozkaz po ní pátrají i němečtí nacisté, jimž pomáhá zálužný Francouz jménem René Belloq, rovněž archeolog a Jonesův dávný nepřítel. A aby toho nebylo málo, cesta k nalezení Archy vede přes Marion, Indyho starou lásku, která však rozhodně nemá důvod vzpomínat na něho v dobrém...

Jen doplním, že originální bič Indiana Jonese byl vyroben z vyčiněné klokaní kůže. V roce 1999 byl na aukci v Londýně vydražen za 43 000 amerických dolarů.

Ano, Indiana Jones, film, kde se to triky s bičem jen hemží. Jde to, co tam vidíte zrealizovat i ve skutečnosti?

Na to se zeptáme osoby asi nejpovolanější. Jindřich „Zorro“ Zobl - bičař, také dublér s bičem ve filmech, účinkující v reklamě a v pořadech řady televizí... Na svých vystoupeních předvádí mimo jiné ovládnutí honáckých bičů včetně trefování cílů, žonglování s revolvery, házení noži a tomahavky, lukostřelbu, základy lasování a uzlování - je to takový pravý westernový muž.

☉ Zorro, tak jak to vlastně je:

Odpovím dle vlastních zkušeností, někdo může mít jiný názor.

☉ Jak je to ve filmu a ve skutečnosti?

Obecně řečeno ve filmu jde všechno snadno, rychle a lehce. Ve skutečnosti musí každý profík překonat řadu problémů, přijít na způsob, jak danou věc realizovat a natrénovat ji. Pak ji většinou dělá kompletně jako dublér za herce. Je-li na to čas, učí herce části toho, co se má natočit. Kombinují se trikové možnosti filmu s uměním herce a profesionalitou kaskadéra.

Příklad: Reklamní spot - během společenského večírku vrhač artista přeskakuje kotoulem prostřený stůl s dvěma sedícími lidmi a poté vrhá nože kolem asistenta, rotujícího na dřevěné kruhové desce. K natočení jedné osoby byli zapotřebí 3 lidé: artista skákající přes stůl, ze země vstává herec, který hrál vrhače nožů a já jsem fyzicky vrhal nože - natočil se asistent se zabodnutými noži kolem něj a poté jsem se měl trefit noži do rotujícího terče bez asistenta, do stejných míst. Má část byla natočena na druhý pokus a úsměvné bylo, když jsem herci vysvětloval, jak se má pohybovat s noži a zjistil jsem, že je to Ital, který nemluví česky.

☞ Jak se používají biče ve filmu?

Stejně je to s biči. Ačkoli to vypadá, že hlavní hrdina používá pouze jeden bič, je to tak, že používá několik bičů různých délek, dle toho, zda se potřebuje zhoupnout přes propast nebo nablízko ustřelit nějaký cíl. Divák – laik, ani nepostřehne rozdíl v délce. Toto je například použito ve filmech Indiana Jones či Zorro: Tajemná tvář.

Občas pletu biče pro divadelní a filmové účely, učím s nimi herce zacházet. Někdy se pletou 2 stejné biče s tím, že 1 je rezervní. Jindy je požadavek na biče v plné délce + 2 rukojeti s kouskem pletené části pro detailní záběr pouze na rukojeť, jindy zase dle předlohy... Vždy je to dle požadavku filmařů, kaskadérů a většinou v šibeničním termínu.

☞ Co musí takový dublér splňovat?

Především musí být sebekritický a jist si sám sebou, že je schopen požadovaný úkon bezpečně a kdykoli předvést. Musí mít natrénováno. Průšvihem jsou scény, které se točí v živém přenosu, je na ně pouze jeden pokus a případné špatné provedení se nedá vzít zpět.

☞ Jde se zhoupnout na biči a zase ho rozmotat?

Omotat bič, dotáhnout ho a zajistit proti rozmotání, zhoupnout se – máte-li vyzkoušeno jak – jde to. Horší a téměř nemožné je snadné a rychlé rozmotání biče, většinou to nejde. Dle překonávané vzdálenosti se používá dlouhý bič, s rezervou v délce 1,5 m na omotání. Většinou je pletený z klokaní kůže a konstrukci má zpevněnou nylonovým, nebo tenkým ocelovým lankem uvnitř duše.

☞ Jde vyšvihnout nějakou věc z ruky?

Z ruky asistenta, protivníka – cokoli, co se dá omotat bičem (tyč, kord, hlaveň pušky...) lze bezpečně vytrhnout z ruky. Malým tajemstvím je znalost polohy, v jaké musí předmět být, jinak je to dost bolestivé.

Ustřelení cíle z vlastní ruky – praskačkou nebo nástavcem – než člověk zjistí jak, bývá to bolestivé.

☞ Jaké výkony s bičem se dají vidět ve filmu?

Cat Women – Práskání na efekt

Muž od Sněžné řeky – trefování cílů za jízdy z koně

Indiana Jones, Zorro – zhoupnutí na biči, vytržení předmětu z ruky, zhasnutí svíček

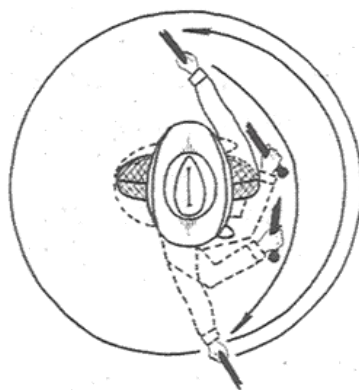
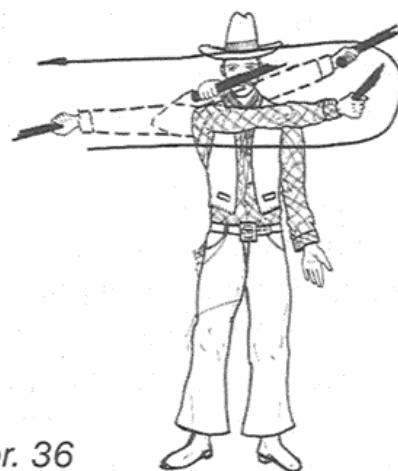
westerny, historické filmy a další – ustřelení cigarety z úst, podtržení nohou, omotání krku, ruky, ubičování, obrana proti útoku – trefování karet vyhozených do vzduchu, půlení novin na velikost poštovní známky, postupné ustřelování tyčinky po pár cm, rozškrtnutí zápalky o krabičku sirek, vhození lžičky do kávového šálku jejím zasažením, ustřelení předmětu ze svých úst, vystřelení kapesníku ze zadní kapsy vlastních kalhot, rychlosrážení cílů ..., obranné práskání, práskání dvěma biči najednou atd.

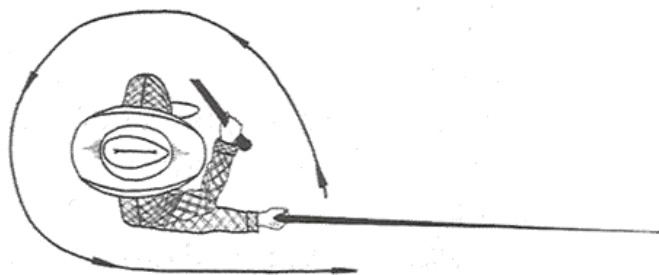
A protože povídání s Jindrou Zblem je velmi zajímavé, dovolili jsme si jeho rozhovor nepřerušovat a pokračovat v něm i v dalším čísle našeho časopisu. Takže na konci listopadu se těšte na pokračování s dalšími zajímavými informacemi z filmového průmyslu a použití bičů v něm...

18. Nad hlavou vpravo

Bič točíme nad hlavou vlevo, když je jeho konec nad levým ramenem, vytočíme se trupem jako při hodu diskem vlevo, rukou se vytáhneme co nejdále za bičem a zároveň ji zvedneme mírně nad hlavu (**obr. 35**) a před čelo. Potom se otáčíme trupem zpět, ruka švihá ve vodorovné poloze před čelem, za loktem doprava, je vedená dlaní dolů, zhruba ve výši hlavy (**obr. 36**). Nestrhávejte ji dolů k zemi. Práská nad hlavou vpravo, pomyslně na 14.00 hod.

obr. 35obr. 36**19. Hřbetní**

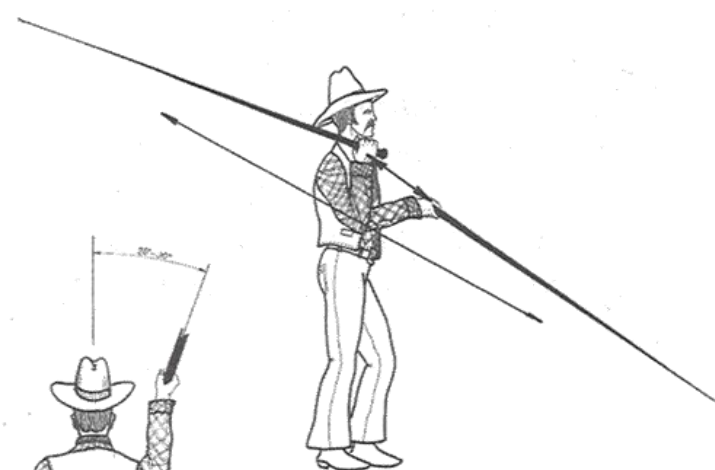
Bičem točíme doprava a v okamžiku, kdy musíme přetočit zápěstí, vedeme ruku po stejné dráze zpět. Práskne nad hlavou vpředu.

obr. 37**20. Srpování**

Bičem kroužíme nad hlavou vlevo a když mijí pravé rameno, snížíme jej do úrovně pasu a pohyb zdůrazníme zápěstím, aby práskl. Práská před tělem po každé otočce (**obr. 37**).

21. Muškování

Muškování se skládá ze dvou vodorovných pohybů vedených na pravé straně těla. Elstnerem vpřed a hřbetem ruky vzad (**obr. 38**). Rukojeť je mírně odkloněna vpravo (**obr. 39**), aby se bič nezamotával. Bič práská vpředu i vzadu. Pohyb ruky připomíná malování stropu štětkou.

obr. 38obr. 39

22 Jednostranné práskání

Jde o jednotlivá práskání nad hlavou vpravo, jež se postupně zrychlují a navazují. Účelem opakování je prásknutí nad hlavou vpravo bez změn točení. Vedlejším efektem je hřbetní prásk při zpáteční cestě do náprahu.

23. Obranné V

Vycházíme z Elstnera, bič vedeme dolů k levému boku, nahoru do náprahu a vpřed. Potom dolů k pravému boku, nahoru do náprahu a vpřed (**obr. 40**), střídavě takto práskáme vpředu v jednom bodě. Bič chodí po přímce (nikoliv obloukem) těsně po stranách těla (**obr. 41**).

Ruku držíme nad hlavou před čelem. Důležitá je zde práce uvolněného zápěstí. Jde o práskání zleva a zprava bez mezitočení. Práská vpředu.

24. Jednostranné V

Začneme z kladiva. Dopředu jde bič po pravé straně a dozadu po levé straně hlavy co nejbližší kolem těla (**obr. 42**).

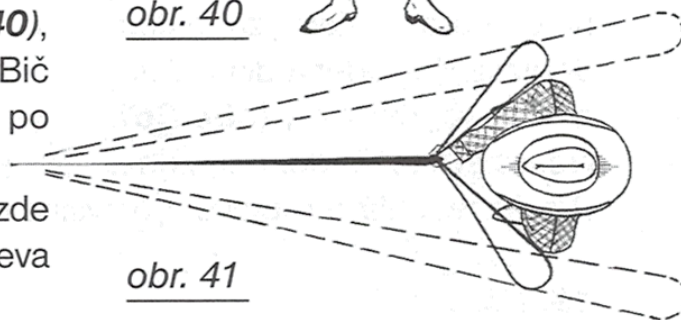
Bič práská vpředu a hned i vzadu. Důležitá je práce uvolněným zápěstím, do předního i do zadního švihů dáváme stejnou razanci.

25. Ležatá osmička

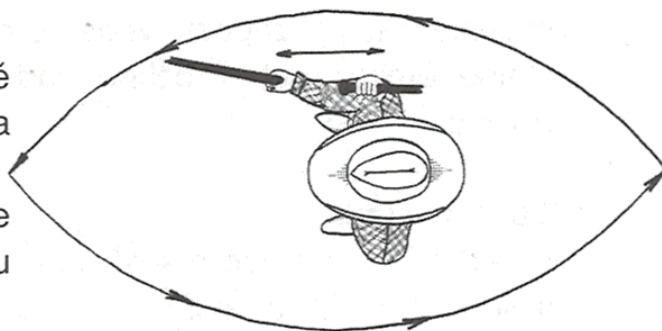
Vznikne spojením prásků nad hlavou vpravo a přední žabka. Ruku s bičem vedeme širokými rozmachy, střídavě z levé a pravé strany nad hlavou. Bič práská na levé a pravé straně těla.

obr. 40

obr. 41

obr. 42

Jindřich „ZORRO“ Zobl

Westernová show na klíč

Výukové kurzy a pravidelné tréninky – biče, nože, lukostřelba...

Výrobky z kůže – biče profesionálů, dobové holstery, toulce...

Firemní akce – Vaše zadání – naše starost

telefon: +420 605 516 503

e-mail: jindrichzobl@seznam.cz

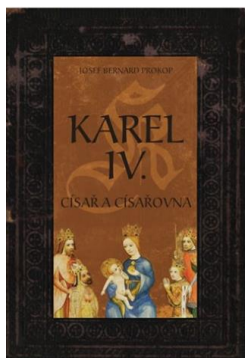
www.bicevyrobashow.cz www.zorro.cz Třeboň

Lucemburská pentalogie – II. díl Karel IV. – CÍSAŘ A CÍSAŘOVNA

Článek napsala a připravila Katka Hrabáková

Zdravím všechny čtenáře časopisu Keltoviny a obzvláště vás knihomoly, kteří tak rádi čtete, jako já. Dnes vás seznámím s druhým dílem fiktivního tajného deníku našeho nejznámějšího českého krále Karla IV. Jistě o něm víte, že Karel IV. byl 4x ženatý a všechny jeho manželky byly o hodně mladší než on, ale všechny 4 vroucně miloval, jen každou jiným způsobem. Alžbětě bylo v době sňatku 16 a Karlovi 47 let a všechny sňatky se udály z politických důvodů. Zde v tomto díle se se všemi jeho manželkami seznámíte, ale nejvíce půjde o jeho 4. manželku Alžbětu Pomořanskou. Čtete se mnou a vraťme se nyní do středověku, do druhé poloviny 14. století, píše se rok 1363.

Obsah knihy:

Byl to rok bohatý na události, ale ani další roky neslibují příliš mnoho klidu. Sňatkem s Alžbětou vzal Karel vítr z plachet pouze jednomu ze svých protivníků, ale i tak jich ještě dost zůstává. Sňatkem Karel rozbíjí protičeskou koalici polského a uherského krále, kteří se proti císaři spojili s rakouským vévodou Rudolfem IV. Habsburským. Královští manželé se pokoušejí nalézt společnou řeč. Alžběta se snaží zapojit do politického dění a přispět svému muži, což neznamená, že vždy schvaluje jeho jednání. Její naděje se upnou ke korunovaci, která ji, jak doufá, učiní nadřazenou králi Václavovi IV., jejímu nevlastnímu synovi, který královnu neuznává jako autoritu. Karel se mezitím chystá definitivně zúčtovat se svým zetěm a současně nepřitelem, vévodou Rudolfem Habsburským. Věc však dopadne trochu jinak, než Karel předpokládal.

Kromě přípravy na císařskou korunovaci a slavnou římskou jízdu musí Karel řešit křížovou výpravu a nebezpečí z toho plynoucí. Karel pátrá po odkazu své matky a po vrahovi svého otce králi Janu Lucemburském. Bitva u Crécy totiž probíhala trochu jinak, než si Karel dlouhá léta myslel. Karel se dozvídá, že jeho otec byl v bitvě probodnut zezadu, tudíž byl zavražděn. Vraha svého otce najde a skoncuje s ním. Pak se stane další smutná událost, Karel přichází o svého nejmilejšího a nejvěrnějšího přítele a rádce arcibiskupa Arnošta z Pardubic, který umírá. Přichází otázka, kdo ho nahradí...Bude to císařovna Alžběta? Ta se po boku Karla mění z tvrdohlavé dívky na silnou osobnost.

Od Karlových předchozích manželek se Alžběta Pomořanská odlišuje v mnoha ohledech, na rozdíl od nich má urostlou, statnou postavu a na svoji dobu disponuje zcela mimořádnými fyzickými dispozicemi. Měla obrovskou sílu, kterou dokázala ohýbat a lámat meče. Dalším výrazným rozdílem oproti předchozím Karlovým ženám je její schopnost dát císaři potomstvo, dá Karlovi celkem šest dětí.

Mé hodnocení knihy

Tento druhý díl má na Databázi knih hodnocení 81 %, já bych dala klidně 85. I tato kniha mě moc bavila a přečetla jsem jí jedním dechem. Obrečela jsem chvíli, kdy zemřel Arnošt z Pardubic. Bylo zajímavé poznat všechny 4 Karlovi manželky trochu podrobněji a zjistit, jak to bylo s láskou ke všem jeho čtyřem manželkám a jak to bylo s jejich dětmi. I tento druhý díl vám vřele doporučuji, kdo máte rádi dobu středověku a postavu Karla IV., tak rozhodně neváhejte. Kniha je čtivá a místy i napínavá.

7 je šťastné číslo...

Článek připravila Věra Melicharová

Informace čerpány z internetových stránek mapy.cz a wikipedia.org

Nejvyšší sousoší - Sloup Nejsvětější Trojice, Olomouc

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je monument postavený ke slávě Boží v letech 1716 až 1754. Jeho hlavním účelem byla okázalá oslava katolické církve a víry, částečně vyvolaná pocitem vděčnosti za ukončení moru, který na Moravě udeřil v letech 1714 až 1716. Vzhledem k tomu, že všichni umělci a řemeslníční mistři, kteří na sloupu pracovali, byli olomouckými občany, byla stavba sloupu rovněž chápána jako výraz lokálního patriotismu.

První dosažená hloubka 1 km v hlubinné těžbě - Hornický skanzen Březové Hory

Rudný důl Vojtěch v Hornickém skanzenu Březové Hory byl zaražen v roce 1779 a jako první na světě dosáhl hloubky 1 km v roce 1875. Tomuto prvenství je věnována stálá expozice. Mimo jiné si prohlédnete výtvarná díla s hornickou tematikou od malíře Karla Hojdena a sochaře Václava Šáry, historické podzemí šachetní budovy, parní těžní stroj z roku 1889 nebo hornickou kovárnu z přelomu 18. a 19. století s původním dymníkem, výhnní nebo kovářským bucharem. Pokocháte se výhledem z věže šachetní budovy.

Nejstarší křesťanský kostel – Kostel sv. Klimenta, Levý Hradec

Kostel sv. Klementa na Levém Hradci je římskokatolický filiální kostel roztocké farnosti. Jedná se o nejstarší křesťanský kostel v Čechách, založený prvním historicky doloženým českým knížetem Bořivojem kolem roku 880. Z původní rotundy se zachovaly pouze základy pod dnešní barokní lodí ze 17. století.

Největší pivnice – Na Spilce, pivovar Plzeňský Prazdroj, Plzeň

Stylová plzeňská restaurace Na Spilce, založená roku 1992, se nachází v unikátních prostorách bývalého kvasného sklepa tzv. spilky, v budově na nádvoří věhlasného pivovaru Plzeňský prazdroj. Pivovarská atmosféra je cítit v každém doušku pečlivě ošetřeného tankového piva Pilsner Urquell, které si zde můžete vychutnat buď ve starobylé budově anebo v zahradní restauraci.

Objekt spilky byl postaven na místě hospodářské usedlosti v roce 1868, o rok dříve, než se nedaleko začala psát historie dnešního piva Gambrinus. Nad spilkou byly původně chladicí stoky, které se roku 1873 adaptovaly na ubytovny pro pivovarské dělníky. Budova sloužila jako kvasný sklep celých 124 let. Po zavedení výroby v CK tancích, zde v roce 1992 byla zřízena stylová restaurace s příznačným jménem Na Spilce. V současné době má kapacitu 550 míst.

Povídkobraní

Život ve vlaku

Článek připravil Adam Kadmon (autor současné české literatury)

Vlastní autorská tvorba

Za okny utíkala noční krajina blátivého listopadu. Utíkala do tmy před zadumaným pohledem neholeného starce, který se krčil v moderním křesle. Vlak Super City uháněl dál ke svým vzdáleným a nepochopitelným cílům. Stařík na sedadle 4021 se choulil do své větrovky, přestože uvnitř vozu byla vlídná pokojová teplota. Obklopen lidmi v kravatách, studenty v módním oblečení, obklopený laptopy a espresy se cítil cizí. Svět vlaku na něj doléhal ten den nějak příliš. Zvedl se ze svého sedadla a protáhl si údy chůzí v uličce. Za okny ještě nesvítilo. Zase se posadil a znepokojeně zíral do tmy. Kolem prošel mechanicky personál vlaku. Mladý nakrátko ostříhaný muž v příjemně pastelové uniformě si staříka změřil pohledem, ale minul jej a bez zastavení odešel vykonávat svoje podivné povinnosti. Příruční počítač v jeho ruce se matně leskl v tlumeném osvětlení. Za oknem se minuly dva předlouhé vlaky na svých nekončících cestách.

V útrokách mocného stroje to trochu zaúpělo, jak se souprava Super City naklonila do zatáčky. Mezi vačkovými hřídelemi a vši podobnou mechanickou čeládkou zdvihl hlavu tichý stín. Drobounká postava se čtyřma zářícíma očkami zaklepala na plechové ostění. Ve všem tom kovovém rachotu se takový jemný zvuk snadno ztratí, ale po chvilce monotónního rachotu strojů se ozvalo tiché plechové klepání v odpověď. Stín pozorně poslouchal, pak se složil na všechny čtyři a smýkl sebou do spojovací trubky, odtud proběhl několika mřížkami ventilačního vedení až se sklouzl po hraně agregátu k druhé postavičce twerpa, vlakového savce. Twerpové se chvilinku domlouvali rychlým podupáváním na plech podlážky a ultrazvukovým hvízdáním, a nakonec se oba vydali směrem k otvoru ve stěně, který byl ostrými zoubky prohlodán do plastu a za nímž se nacházel zásobovací sklad. První twerp pochvalně hvízdal a oba pak začali s transportem potravy na bezpečné místo. Tahaly bagetky a balenou vodu a obratně je házeli do útroby vlaku. Dvacáté bagetce roztrhli igelitový obal a začali se spokojeně krmit.

Sabien byl chlapec od trati. Jeho táta mazal traťové stroje v úseku, jeho máma spravovala vysílač v úseku a on jen celé dětství koukal, jak se kolem prohánějí věčné vlaky. Říkali jim věčné vlaky, protože transplanetární magnetická železnice objížděla planetu dokola v obou směrech bez zastavení. Země byla jen výhybka. Sabien ty vlaky nesnášel. Byli v nich lidé, kteří byli hezky oblečení a měli pohrdání ve tvářích. Ty vlaky vysávaly sílu z jeho rodiny, přestože oba rodiče se shodli na tom, že je Super City živí. Za oknem svištěl další nevyšimavý vlak, který světlem a hlukem rušil Sabiena od knížky. Vlak bohatství spokojenosti a prosperity. Prosvištěl jejich špínou chudobou a hlukem. Sabienův otec byl nemocný. Sabienova matka byla upracovaná. Vinil z toho ty věčné vlaky. Někdy si přál tím vlakem odjet pryč, ale nikdy ho neviděl zastavovat. A otec mu vždycky říkal, že tyhle vlaky nezastavují pro lidi jako jsou oni.

Starý pán ve větrovce se odhodlal k akci. Už asi po desáté se pokusil oslovit spolucestujícího. Před dvěma dny se dostal do vlaku, ani nevěděl jak. Byla tma, a pak seděl na sedačce. Dokázal se jen upamatovat, že do vlaku chtěl, dokonce v kapse měl jízdenku, ale nemohl si vzpomenout kam jede. Na jízdence byla uvedená číselná zóna. A nikdo mu

nevěnoval pozornost. Spolucestující ho ignorovali jakoby ve vlaku ani neseděl s nimi. Vlakový personál s ním nekomunikoval. Chtěl si nechat zkontrolovat jízdenku jako ostatní, ale průvodčí na něj nereagoval, ani když na něj zakřičel. Chtěl mu dát jízdenku, aby mohl dostat vodu, kávu a pečivo jako ostatní cestující, ale nikdo na něj nereagoval. Měl už příšerný hlad a vrozená a po léta pěstovaná stydlivost brala rychle za své. Počkal si až se nikdo nebude dívat, a vybral několik košů, aby z nich dojedl zbytky. Viděli ho, ale nereagovali na něho. Přehlížející oči slečen, studentů, menežerů a kravaťáků. Měl přitom pocit jako by byl duch. Nebo spíš ten nejposlednější póvl na světě. Ale přece měl jízdenku, mohl dostat jíst k tomuhle ho donutil hlad. A tím hladem je vinen vlakový personál. Když kolem něj prošel průvodčí, stařík na něj prudce vyšlápl.

Ztepal ho, vynadal mu, držel ho za šosy, ale uniformovaný muž jen klidně hleděl skrze něj a pak beze slova odešel. Zoufalý stařec se rozhodl vyhledat stanoviště obsluhy a dostat z nich nějaké jídlo. Má na to právo, má přece jízdenku. A oni ho nutí k takovým trapnostem, a ještě ho ignorují jako by tam nebyl. Prudké rozčilení ho přešlo až v momentě, kdy procházel už šestým stejným vagonem. Vpadaly navlas stejně, ale to nejen interiérem, ale také osazenstvem. Stejní lidé na stejných místech. Stejná obsluha. Už si myslel, že se spletl a prošel svým vlastním vagonem a teď je jenom zmatený. Tak se chtěl posadit na své místo, ale stala se ještě podivnější věc. Průvodčí, stejný jako všichni ostatní se k němu ihned otočil. Promiňte tady nemůžete sedět! Zde je obsazeno. Aha jak to, mám jízdenku 4021. Toto je číslo 10021 nemůžete zde sedět, pane je mi líto. Chci si jen odpočinout, místo je prázdné. Ale není. Což nevidíte, že už na něm někdo sedí? Stařík se otočil od průvodčího na své místo a lekl se, neboť uviděl na místě sedět sám sebe. Zděšeně utíkal dál a dál do vlaku.

Twerpové se zastavili až pod podlážkou chodbičky při vagonu. Dívali se na muže v pastelové košili s podivným zařízením. Zasouval do podlážky hadičku kudy vháněl smrtící plyn do útrob stroje. Nadával na twerpy a hrozil, že je všechny zabije. Dva stíny pod podlážkou jen soustředěně hvízdali vibraci šroubků od podlážek. Když se jim podařilo dvě matky uvolnit, odšroubovali je drobnýma ručkama

Sabien se ve slumu ošíval. Píchala ho matrace. Jeho matka se za slabou stěnou hádala s otcem o penězích. choulil se pod hadrem a cítil jenom nenávisť. Otec si za stěnou zapaloval balenou a matka řvala ze všech sil, že jestli toho nenechá tak mu nasype železný piliny do sekaný. Pak řval otec, že živí rodinu, tak si bude kouřit kde chce. Pak řvala matka, že jestli téhle otročině u vlaků říká živit rodinu, že se asi pěkně spletl. Řev pokračoval, a Sabien nemohl usnout. Za oknem se proháněl další vlak, který na několik minut přehlušil pátý kruh pekla v jeho obývacím pokoji. Sabien usnul. Když se ráno probudil, tak místo toho, aby se učil, tak zíral z okna. Vymýšlel plán, že vlak jednou pro něj zastaví. A nejen pro něj. Zastaví pro všechny a už se nikdy nerozjede. Zastaví se na věky. Ale nikdy nevěděl, jak to udělat. Byl malý a vlaky byly velké. Učil se o vlacích. Jeho otec z toho měl radost, matka starost, ale on se hlavně učil, aby věděl, jak se vlaky zastaví. Zatím věděl jen, že je brzda. A že vlak je stroj a stroj má součástky a všechny musí být na svém místě. Z toho si sám odvodil, že nemusí zastavit celý velký vlak. Stačí zastavit pár malých součástí.

Jak zíral z okna všiml si, že po každém průjezdu vlaku přijde muž s dlouhou profilovanou tyčí, poklepe na šrouby pražců a některé dotáhne. Nasadí tyč a utahuje poklepáním na páku. Toho muže sledoval celý život. Ale všiml si, že tu tyč také důvěrně zná. Válí se u nich doma v klozetu. Šel se na ni dokonce podívat. Tyč tam stála stará, rezavá a nepoužívaná vzadu za košťaty. Ten den vymyslel geniální plán, jak své sny realizovat. Několik dní pouze pozoroval koleje. Všiml si, že muži dotahující šrouby chodí i v noci. Ale také si všiml, že šrouby dotáhnou naposledy po druhé ranní a pak až v pět ráno. Mezi tím projedou po kolejích dva vlaky, mezi kterými nikdo šrouby nekontroluje. To byla jeho

chvíle. Druhý den ukradl z klozetu tyč a schoval si ji pod postel. Nikdo si toho nevšiml. Další den ukradl jedno z erárních kladiv z převlékárny traťových pracovníků. Taktéž si nikdo nevšiml. Na další den si naplánoval útok. Ten večer byla srážka mezi jeho rodiči obzvláště strašná, snad se i poprali, ale Sabien spal klidně. Zítra se mu jeho sny splní. Den se mu vlekl jako nikdy, i noc se nekonečně vlekla. Počítal vlaky, aby měl pojem o čase. Jakmile poslední dělníci dotáhnou šrouby, sebral své nástroje a svoji deku a vykradl se ze svého okna dolů na traťový úsek.

Starý pán utíkal vagóny, stejnými a stejnými vagóny, dokud se úplně neunavil. Tedy alespoň si to myslel, jenže pak znovu spatřil sám sebe, jak vyjídá z košů odpadky a řve na průvodčího a utíkal znovu. Uběhl tak daleko, že čísla vozů ani míst vůbec nedávaly smysl a od jeho 4021 ho dělily dva řády čísel. Zmateně se zastavil a sledoval svoje ruce. Zdály se mu mladší než předtím. Pak hledal v kapse jízdenku, ale neměl ji.

Musela mu cestou vypadnout, jak utíkal. Zmateně a zoufale se rozhlížel po zemi, ale jízdenku nenašel. Tváře cestujících zůstávaly lhostejné, ale byl si jistý, že jsou všichni stejní jako v jeho původním voze. Vydal se pomalu nazpět. Otevřel dveře a vstoupil do vozu který byl podivně známý. Měl trochu jiný šum než všechny předchozí. Jízdenka na zemi neležela. Podíval se na svoje místo a viděl cedulku 4021. Nemohl tomu uvěřit, ale šel si šťastně sednout. Místo vypadalo prázdné, ale jen co k němu došel ke svému užaslému děsu uviděl sám sebe ve větrovce, jak zírá z okna do světél míhajících se v noční tmě. A už cítil, jak se k němu blíží průvodčí. Stejný jako všichni předchozí. "Pane toto není vaše místo, prosím běžte." Zoufale se rozhlédl. Zrak mu ulpěl na zařízení zvaném záchranná brzda. Průvodčímu jeho pohled neušel a když sebou stařík mrskl směrem k záchranné brzdě vykřikl na něj "Pane ne!" V tu chvíli se na něj vrhli všichni spolucestující, i on sám po sobě skočil, ale on měl navrch. Dosáhl na červené madlo a zatáhl vši silou i svou vahou, kterou táhli dolů zběsilí spolucestující.

Twerpové zručně odšroubovávali matičky ze šroubků kovové podlážky na které stál vlakový personál v plynové masce a snažil se je zabít vtháněním nervového jedu do mřížky. Kovové pištění, řinčení a svištění se ozývalo všude kolem malých chlupatých čtyřnohých tvorečků. Vlak byl pro ně obrovská mechanická džungle pohyblivých částí a jestli někdo znal důvěrně a dokonale jejich funkci, tak to byli právě oni. Odšroubovali poslední šroubek a podlážka se prolomila. Člověk se propadl do vzduchotechniky a poranil si nohu o agregát větracího zařízení. Twerpové dál neúnavně pokračovali ve své práci. Neuroplyn pronikal do vnitřní ventilace a hrozil vyhubit jejich hnízda. Navíc jak člověk upadl do šachty povolil se uzávěr plynu na maximum a zoufalí tvorečkové teď museli improvizovat. Sebrali šroubečky a matky a vybrali si náhodné větrací zařízení kterému do jemné mechaniky vhodili šroubek. Jelikož odešlo a člověk se ještě nezvednul, začaly házet šroubky a pak i destruované součástky do vši mechaniky kolem. Vyřadili vnitřní větrání, a nakonec odkryli i kontrolní průzor na mechaniku chodu stroje. Nebude trvat dlouho a bez větrání se součásti začnou přehřívat. Twerpíci spokojení s výsledkem své práce do otvoru vhodili trosky ocelové výztuže a utíkali k bezpečnému místu kam nanosili bagetky.

Sabien nechal projet první vlak. V jeho představách to byl taky vlak poslední. Šrouby na úseku byly povolené. Povolil je všechny a úplně je odšrouboval. Úsek, kde probíhalo utahování byl hlavně v lehké zatáčce, ale protože měl čas a šrouby šly povolit i bez kladiva, odšrouboval jich mnohem víc i v okolních úsecích. Pak se posadil na drážní přechod, kde měl na zatáčku výhled a čekal. Zahlédl nočního hlídače, jak v klidu prošel traťový úsek, aniž by si čehokoli všiml. Sabien nebyl hloupý a všechno po sobě zase uklidil. Na chvíli v něm trnula krev, ale strážný do trati nespítil. Jen prošel svou obvyklou trasu jako vždycky a zmizel zase mezi betonovými baráky, kterým zdejší dělníci říkali "obydlí". Vlak se už v dálce blížil. Ještě ho neslyšel, ale už tušil světelnou změnu na obzoru. Pak ho i slyšel.

Magnetické kolejnice zavibrovaly, jak se vlak ohromnou rychlostí přiblížil. Zavibrovaly a pak se rozpadly. Vhozený větrák způsobil totální blokadu hřidel v sektoru 17 na voze 5. Stařík škulbl za madlo, které dalo do pohybu automatickou blokadu kol.

Sabien němě sledoval, jak transplanetární Super City během zlomku sekundy vykolejilo, rozbilo se o blízké železobetonové budovy a zůstalo stát jako přimrazené. Z rozbitých oken tu a tam vyčuhoval cár cestujícího. Přeživší se za bolestných výkřiků pomalu sbírali. Lítostivě koukal na to, co způsobil jeho dětské naděje.

Oba twerpy nárazem pohodil a chvíli se vezli velmi divokou jízdou. Když souprava zastavila, byli trochu potlučení tak si rozdělali jednu ze zachráněných bagetek, než donesou zbytek potravy do hnízda.

Stařeček otevřel oči. Byl celý potlučený, jak s ním vykolejený vlak hodil. Píchal ho na prsou a když se podíval na svou hnědou větrovku viděl, že mu hrudí prošel nějaký železný nosník. Vytrácející se vědomí ještě zachytilo pohled na sedačku 4021. Byla prázdná.

Chůdadlo - cirkus, busking, divadlo

Článek připravil a napsal Vítek Procházka

Řadu článků jsem psal o tom, co dělám :) Ale ještě jsem nepředstavil moji domácí scénu, i když v některých článcích jsem se na ni odkazoval. Tak tady něco málo...

Držíme se hesla: „Přišlo, nadchlo, vypadlo“.

Přišlo...

... znamená, že přijedeme do ulic vašeho města. Znamená to taky, že přijedeme tehdy, kdy bylo domluveno.

... nadchlo...

Svojí práci věříme na 100 %, proto ti nabízíme záruku: Pokud tě naše představení nenadchne, nemusíš nám za něj platit. Myslíme to vážně. Nechceme dostávat peníze za něco, co je jenom „slušný“ chceme dělat show, které jsou „nejlepší“, „ohromující“ a „dechberoucí“.

...vypadlo.

Tím chceme říct, že až odvedeme svoji práci, tak se zase sbalíme, uklidíme po sobě a odjedeme. Nebudeme po tobě chtít nic navíc, nebudeš s námi mít starosti. Postaráme se sami o sebe. Nejsme namyšlené primadony, jsme jen kvalitní řemeslníci, kteří milují svou práci.

CHŮDADLO JE SPOLEČNOST PRO PLNĚNÍ SNŮ.
POŘADATELSKÝCH, DIVÁCKÝCH I TĚCH NAŠICH.

Pořadatelům plníme sen o milých a spolehlivých umělcích.
Divákům plníme sny o kouzelných zážitcích a nádherných představeních.
Sobě plníme sen o organizátorech kulturních akcí,
kteří mají odvahu dělat věci jinak, lépe a mimo zaběhnuté stereotypy.

Mezi pohádkami

JAK STARÁ VRTULE SLAVILA NAROZENINY

Článek připravila Monika Procházková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Každé letadlo v hangáru má svou vrtuli. Jen jedna, co už hodně pamatuje, se točí nějak smutně. Aspoň tak se to zdá panu pilotovi.

„Co je s tebou, vrtule moje?“ ptá se jí starostlivě.

Vrtule se jen ledabyle pootočí.

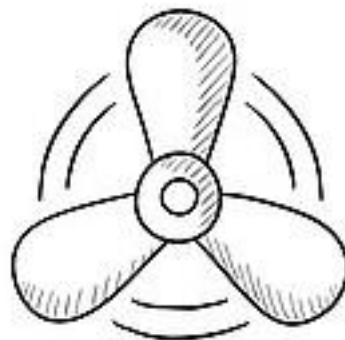
„Ale nic. Nedělej si starosti.“

Ale pan pilot vidí, že tohle není tak úplně pravda a uvažuje, co se té jeho milované vrtulce mohlo stát.

„Nevíte náhodou, proč je vrtule smutná?“ ptá se ostatních vrtulí na letadýlcích.

„Zítřka má narozeniny a bojím se, že jsi na ně zapomněl,“ řekne vrtule menšího letadélka.

Pan pilot se plácne do čela. „A taky, že zapomněl. Jsem to ale trumbelín. Musím jí popřát a vymyslet nějaký dárek,“ a rozeběhne se domů všechno zařídit. „No jo, ale kde sehnat dárek takhle rychle? A navíc pro vrtuli. Co by tak té mojí vrtulce udělalo radost?“ ptá se polohlasně. „Ke každým narozeninám přece patří dort,“ zajásá najednou a radostí si povyskočí. Pak ale znova posmutní. „Copak já umím péct dort?“ Zalistuje kuchařskou knihou a složí hlavu do dlaní „To je příliš těžké, to nezvládnou.“

Za nějakou chvíli panu pilotovi začne kručet v břiše, a tak si jde připravit svačinu. Namaže si máslem krajíc chleba přiklopí ho dalším krajícem. Musí se zasmát. „Dort se vlastně dělá trošičku podobně. Taky se přiklopí jeden sladký krajíc druhým sladkým krajícem.“ Pak mu zazáří oči nadšením. „Já stejně sladké nemám rád. Udělám vrtuli dort ne sladký, ale slaný. To bude jednodušší a určitě si víc pochutná.“

Úkol to není zase tak snadný, jak si pan pilot představoval, ale jelikož se do toho pustil s vervou a nadšením, jde mu práce dobře od ruky. Nachystá si dortovou formu a už do ní skládá dobroty. Do spodu přijde chleba, který pomaže svou oblíbenou česnekovou pomazánkou. Česnek z pomazánky tak voní, že má pan pilot co dělat, aby ji celou nesnědl. Na namazaný chlebiček naskládá kousky salámu a sýra a přiklopí to dalším chlebem. To celé opakuje ještě jednou a přidá tentokrát i nějakou zeleninu. Potom formu odklopí a celý dort pomazánkou pomaže pěkně dokolečka a nahoru přidá ozdobu z kousků ananasu.

„Povedl se mi.“ Musí své dílko uznale pochválit. „Vypadá opravdu moc pěkně.“ Ze stěny se ozve posměvačné papouškovo skřehotání. „Pejsek s kočičkou taky měli pěkný dort a hafana potom bolel břich.“ Pan pilot na papouška vyplázne jazyk.

„Počkej, jak si vrtule pochutná.“ Ale jistý si tím doopravdy není, má strach, jestli byl jeho nápad dobrý a vrtule nebude zklamaná.

„Ještě svíčky,“ uvědomí si. „Bez těch by to nebylo ono“ a už zapichuje do dortu jednu po druhé. Konečně je jich ten správný počet a může se i s dortem vydat za oslavenkyní.

„Jen aby mi dort někde cestou neupadl,“ strachuje se. Ale zbytečně. Už vstupuje do dveří hangáru a s dortem v náručí začíná prozpěvovat. „Vrtule má narozeniny, my máme přání jediný, ať se točí, ať se točí, hlavně ať se točí.“

Vrtule úžasem nemůže ani promluvit. „Sfoukni svíčky a něco si přej,“ vybídne ji pan pilot. Vrtule se mocně roztočí a průvan, který vznikne, sfoukne svíčky jako nic.

„A teď si dáme dort. Pekl jsem ho sám,“ směje se pan pilot a rozkrajuje dort na talířky. Největší kousek dostane vrtule, ale dostanou i všechny její kamarádky, a i pro pana pilota kousek zbyl. „Je to speciální dort,“ upozorňuje významně. „Není

sladký, ale slaný,“ vrtule žasne. „Slaný dort? Něco takového jsem nikdy předtím neslyšela. Jsem zvědavá, jak to bude chutnat.“

„To já taky,“ pomyslí si pan pilot a pustí se do jídla. Dort je vynikající. Vrtule se spokojeně usmívá a usmívá se i pan pilot, protože si oddechl, že se mu dárek povedl.

„To jsou překrásné narozeniny,“ říká vrtule s pusou od česnekové pomazánky a má radost, že na ni pan pilot přece jenom nezapomněl.

Kmochova hudba

Článek připravila Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek nasregion.cz a wikipedia.cz

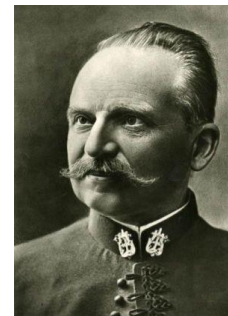

Druhá polovina 19. století představovala období velkého rozvoje kultury a spolkového hnutí. Představitelé kolínského Sokola se v roce 1871 rozhodli zřídit při své jednotě orchestr. Byla uspořádána sbírka a na schůzi výboru dne 23. srpna 1871 byl oznámen její výsledek - 116 zl. a 65 kr. Kapelníkem orchestru byl jmenován učitel František Kmoch, který při sokolské jednotě působil již jako "primáš" do té doby šestičlenného hudebního souboru. Kmoch původně převzal nástrojové obsazení rakouských vojenských hudeb.

Svémi skladbami a zapojením poloviny orchestru do zpěvu dostala kapela úplně nový charakter. První koncert se uskutečnil 15. května 1872. V době svého vzniku hrála významnou roli při upevňování národního cítění Čechů. Pamětníci dlouho vzpomínali na oblíbené koncerty a slavnosti v sokolovně, na náměstí a na ostrově, který dnes nese Kmochovo jméno. Do širokého povědomí pronikly skladby Hoj Mařenko, Jarabáček, Kolíne, Kolíne, Muziky, muziky, Pode mlejnem, Můj koníček, Na stříbropěnném Labi i četné sokolské pochody.

Velké pocty za hranicemi města Kolína se orchestru dostalo poprvé ve dnech 12. - 16. července 1873 při oslavách odhalení pomníku J. Jungmana v Praze. Hudebníci vedli průvod Prahou, orchestr hrál při slavnostním banketu v Měšťanské besedě pražské a dva dny koncertoval před pomníkem. František Kmoch byl obdarován tehdejšími vůdci národa Fr. Palackým a F. L. Riegrem taktovkou.

Od roku 1873 se již Kmoch plně věnoval činnosti v kapele a ukončil službu učitelskou. Orchestr se v té době rozrostl o několik desítek mladých hudebníků. Veřejnosti se prezentoval v několika podobách - symfonické, dechové nebo malých skupinách pro taneční zábavy. Hudebníci se v té době účastnili mnoha akcí po celých Čechách i Moravě, většinou organizovaných Sokolem. V roce 1884 hrála Kmochova hudba v polském Krakově, později ve Vídni, Budapešti a v roce 1896 v ruském Nižním Novgorodu při korunovaci cara Mikuláše II.

František Kmoch zemřel ve svých 64 letech 30. 4. 1912. Kmochova hudba však pokračuje pod novými dirigenty víceméně dále až do dnešní doby.

ROZHOVOR

Hmaták

Rozhovor připravila Pavla Štullová

Společnost Hmaták s.r.o byla založena v roce 2015. Na český trh přišla s originální grafikou veselých zvířátek, postaviček dětí a dalších obrázků, které používá při výrobě dětských her. Největší odměnou je pro firmu okamžik, když vidí, jak si někdo hraje s jejich hrou.

Rozhovor proběhl formou emailové komunikace se zakladatelem společnosti Hmaták, ilustrátorem panem Křivohlávkem.

Které z Vašich výrobků byly první? Pexesa, magnetky?

Můj první výrobek byla společenská hra Kubíkovy hrátky se zvířátky.

Jak Vás napadlo namalovat první obrázky, od koho přišel ten prvotní nápad, že by se mohly líbit a být úspěšné?

Všechno to začalo v roce 2015 po Vánocích, když jsem svým dětem slíbil, že jim do jedné úžasné karetní hry překreslím obrázky a uděláme si svou vlastní. Tehdy bylo potřeba nakreslit cca 60 obrázků zvířátek, což trvalo cca 2 měsíce. Když bylo vše hotové a s dětmi jsem doma odzkoušel první prototyp, tak mě pak napadlo, že bychom mohli hru vyrábět i pro ostatní. A tak jsem nápad jel ukázat známému na velkoobchod, kde se jim to taky moc líbilo a domů jsem odjížděl s objednávkou na několik tisíc ks 😊 Takže můj první výrobek byla společenská hra „Kubíkovy hrátky se zvířátky“, která minulý rok prošla úpravou a nově ji prodáváme v plechové krabičce.

Vaše magnetické kalendáře a školní rozvrhy jsou úžasné, stále doplňujete nové a nové magnetky. Jsou ještě nějaké motivy, co čekají na realizaci?

Děkuji za pochvalu. Jsem moc rád, že se moje výrobky dětem líbí 😊. Aktuálně máme v testovací fázi nový magnetický logopedický kalendář (Týdenní vizualizace, Denní vizualizace). Jde o speciální obrázky navržené pro logopedii pro děti s vývojovými poruchami řeči. Tento rok jsem začal spolupracovat s jednou úžasnou logopedkou paní Mgr. Kateřinou Fritzlovou a při této realizaci vznikla cca více jak stovka nových obrázků 😊

Jak jste došli k tomu, že na našem trhu chybí přehledný magnetický kalendář? (Vím, že moc možností na našem trhu není. Sama, než jsem objevila Váš, jsem pěkně malovaný sháněla.)

Když bylo dcerce kolem 3 let, tak jsem jí slíbil, že ji udělám z mých obrázků magnetický kalendář. Obrázky vždy kreslím po večerech, když děti spí, protože je doma klid 😊. A hned ráno mi chodí dělat kontrolu. Když děti něco nepoznají, tak musím další večer obrázek překreslit, ale to se stává jen málokdy. Takže výstupní kontrola je vždy zajištěna a než jde něco do výroby, tak mám vše schváleno a otestováno na našich dětech. Magnetické kalendáře vyrábíme již několik let a i já jsem tehdy nenašel na našem trhu žádný, který by byl podle mé představy. A tak vznikl ten náš. Mám takové malé překvapení. Tento rok to už nestihnu, ale na příští rok mám připraveno několik dalších variant tohoto kalendáře, ale víc Vám neprozradím a nechám to jako překvapení pro čtenáře.

Máte nově karetní hry a v přípravě leporela, ještě na něco se můžeme těšit?

Ano, máme nové karetní hry. Ke společenské hře „Kubíkovy hrátky se zvířátky“ máme teď nově na stejném principu hru "Dětské hrátky pro nejmenší" a taky jednu hru pro dospělé 😊. Obrázky do leporel mám nakreslené, ale je to trošku složitější s výrobou a následnou distribucí. Snad se nám leporela podaří realizovat v co nejkratší době. Novinkou pro tento rok budou výrobky pro logopedii (Týdenní vizualizace, Denní vizualizace, adaptační sady magnetek, atd...) a taky náš nový eshop.

Kamenické suroviny 1

Článek připravil Bc. Adam Rosa (badatel v oboru kamenictví)

V rubrice Kamenické Huti Chodovice jsme si zatím pověděli něco o tradici ruční kamenické práce, a na příběhu si ukázali pevnou víru v permoníky, ale také hodnotu poctivé práce. Nyní je na čase povědět si něco o samotném kameni, tedy o kamenických surovinách. Je to téma téměř nevyčerpatelné, proto jsem se rozhodl ho zpracovat ve více článcích. Tento je zaměřen na základní poznání druhů kamenických surovin na našem území, a proto neobsahuje žádnou složitou geologii, která je k hlubšímu poznání suroviny nezbytná. Představíme si základní

druhy surovin, dozvíme se, kde se nacházejí, k čemu se používají a povíme si drobné perličky z historie jejich užívání. A při té příležitosti se pokusím společně s vámi, milí čtenáři, napravit několik lidových omylů.

Je třeba si hned od začátku uvědomit, že kamenická surovina je takový druh nerostu, který je charakterizován komplexními technologickými vlastnostmi. Technologické vlastnosti jsou složité veličiny, obtížně stanovitelné, a na rozdíl od jiných parametrů je lze zkoumat pouze v praxi, a jejich hodnota nelze zobecnit. Po lopatě řečeno, technologické vlastnosti platí vždy jen pro jednu konkrétní situaci. Nikoho pak nemůže překvapit, že hlavní sledovanou vlastností nerostu je jeho opracovatelnost. Pokud lze nerost opracovávat, pak ho lze považovat za kamenickou surovinu. Hodnotu opracovatelnosti však žádný nerost nenese sám o sobě, záleží také na technologii, která je k opracování používána, na druhu výrobku, který chceme opracováním vyrobit a v neposlední řadě také na vůli původce práce, na vůli kameníka. Je zde tedy mnoho komplexních proměnných. Nakonec opracovatelný je přece každý materiál. Škála nerostů vhodných k opracování je tak v podstatě nekonečná, záleží jen na tom, kdo, jak a proč chce nerost opracovat.

Během vývoje lidstva se také požadavky, technologie a výsledné výrobky proměňují v různé škále, takže v pravěku jsou kamenické suroviny jiné než ve starověku, a dále se v čase mění. Existuje ale jistý vývoj, poučení z časů minulých, a některé suroviny zůstávají jako osvědčené, stejně jako některé technologie, výrobky a vědomosti. Je to škola věků, ve které si generace a generace lidí předávají znalosti a dovednosti. Toto předávání, tato kontinuita tradice nás dovedly až do dnešních dní, kdy by se mnozí odvážili tvrdit, že známe už dost. Vývoj ale nelze zastavit, nanejvýš

zpomalit, proto ani my neustrneme v poznání, ale budeme znovu vyrážet vpřed i zpět a nacházet nové a nové divy, nové kameny, nové možnosti, nové technologie. Suma materiálů, kterou nyní známe a považujeme za definitivní je totiž dána především geograficky. Nelze se soustředit na všechny materiály, pokud chce kameník kameničit, nehledá materiál na druhém konci světa. Hledá mezi materiálem dostupným, a protože s kamenem je velká dřina, můžeme si rovnou říci, že hledá materiál co nejnázne dostupný. Není to ale absolutní měřítko, to ne. Hlavním měřítkem je opracovatelnost, nebo přesněji řečeno poměr mezi opracovatelností a dostupností. V praxi to znamená, že existuje mez, za kterou se už nevyplatí surovinu transportovat, byť by byla velmi snadno opracovatelná. A zároveň existuje mez, po které se nevyplatí surovinu opracovávat, byť by byla velmi snadno dostupná. Dostupnost je taktéž velmi vágní a komplexní veličina složená z mnoha složitých proměnných. Stanovit pro každý materiál poměr opracovatelnosti a dostupnosti, a to prosím vždy znovu v každém tady a teď by bylo příliš složité, možná nemožné. Proto existuje tradiční soubor zpracovávaných surovin, které jsou chápány jako opracovatelné (danou technologií) a zkoumá se pouze jejich dostupnost. Až na výjimky jsou to téměř vždy horniny, čisté minerály jsou v zemské kůře vzácnějším jevem, a málokdy se vyskytují v takové velikosti, aby bylo možné je opracovávat. Výjimky ale existují, jako je malachit a nefrit v Rusku a Číně, nebo mastek v Africe a Indii, ale i v Evropě. Na opracování minerálů se soustředí jiný obor zvaný kamenářství (brusičství, šperkařství, kamenorytectví apod.). Kameníci opracovávají v zásadě pouze horniny. Není jich mnoho, a při jejich popisu budu vycházet z tradice opracování, která existuje v českých zemích.

Vápenec:

První z druhů materiálů na vápenné bázi. Jedná se o usazeninu (sediment), v podstatě jde o vrstvy vápenných schránek mořských živočichů, plus příměsí, plus působení gravitace v dlouhém časovém úseku. Laicky by se dalo říct, že vrstvy usazených schránek byly stlačeny k sobě vlastní vahou a stmeleny chemickou reakcí vody a uhličitanu vápenatého. Vápenec je v českých zemích pojem skoro neznámý. Přestože historicky jde o nejdůležitější surovinu celé antiky, u nás se skutečného vápence mnoho nenachází a pokud ano, není to s jeho opracovatelností zrovna nejlepší. Existují ale výjimky, byť nikterak známé. Jednou z nich jsou vápence kutnohorské, ze kterých je postavena katedrála sv. Barbory i další významné stavby. S vápencem bychom se mohli setkat i v Krkonoších, v Barrandienu a také na jižní Moravě. Ačkoli byly historicky používány pro kamenické práce, jejich význam nikdy nepřesáhl lokalitu, ze které jsou vytěženy. V našich podmínkách se můžeme setkat i s vápenci bulharskými, jaderskými, rakouskými nebo italskými, které nám byly historicky dostupné. Vápenec není kamenicky příliš vhodný materiál, i když se snadno opracovává. Není totiž příliš kompaktní a také často reaguje s vodou, což snižuje jeho životnost. Prvky z vápence je potřeba vypracovávat masivní což zase ztěžuje manipulaci s nimi. Jeho užívání zde také snižuje malá velikost lomů na kvalitní vápenec a tím i malá velikost bloků těžené suroviny. V současné době se v naší republice těží pro výrobu šterku, pro výrobu vápna a cementu, nebo na hrubé stavební prvky. Ke kamenickým pracem se těží jen zcela výjimečně. Kamenické práce a sochy jsou v našich podmínkách vypracovány především do bulharských a jihoslovanských vápenců a travertinů (vápenec s porézní strukturou).

Mramor

Druhý materiál na vápenné bázi. Jedná se o přeměněný sediment, tedy horninu, která prošla metamorfózou. V případě mramoru ještě ke všemu metamorfózou velmi speciální, která se nazývá rekrystalizace. Představte si zrna vápence, jak leží na sobě. Skládají se z malých krystalků kalcitu, které drží pevně při sobě. V normální situaci jsou v podstatě inertní. Existuje ale poměr vody, tlaku a teploty, který dokáže znovu nastartovat jejich krystalizaci. Krystaly tedy začnou opět růst a tlačí se jeden na druhý. Vyplní každou skulinku každou díрку, každý pór a vznikne tak pevná varianta výše zmíněného vápence. Mramor je pevnější, ale díky krystalické struktuře také mnohem kompaktnější než vápenec. Historicky byl tedy užíván k uměleckému a ušlechtilému zpracování, byl vždy ceněn pro svoji barvu i vnitřní kresbu. Symbolem mramoru se stal bílý mramor italský, ale barevných variant je nepřehledné množství. Použití mramoru v českých zemích napomáhá i fakt, že se zde nachází. Sice v nevelkém množství a často v rámci složitých ložisek, nicméně nachází v množství dostatečném, aby se z něj stala kamenická surovina. Našli bychom ho v jižních Čechách, na Plzeňsku, na okraji barrandienu, na jižní Moravě, ve frýdlantském výběžku i v Jeseníkách. V našich podmínkách jsou také různé formy kompaktnějšího vápence označovány jako mramor. Dobrým příkladem toho může být slivenecký mramor, jehož ložisko bohatě zásobovalo Prahu a střední Čechy červeným mramorem s velmi dobrými vlastnostmi. Mramor je velmi oblíbený pro ušlechtilé a umělecké výrobky z kamene, neboť je dobře opracovatelný a snadno leštitelný, lze v něm tedy hledat symbolickou dokonalost kamenické práce. Drobnou nevýhodou může být jeho křehkost. Přesto je široce oblíben a okolo mramoru existuje samostatná kamenická tradice. Užívání našich ložisek je dnes na ústupu, ale užívání mramoru jako dekoračního kamene je naopak na vzestupu. Je vysoce ceněn pro svou vlastnost lesku a pro krásu své kresby až do té míry, že existuje celá velká množina materiálů, které mramor napodobují (nebo se alespoň pokoušení o jakési "mramorování"), existuje balík řemesel, který se specializuje na imitaci mramoru (ať už umělým kamenem, sádkou nebo malbou) a o mramoru se mluví v básních a v dalších uměleckých dílech, je pevnou součástí našeho jazyka. Mramor je celebrita kamenických surovin. Vyžaduje velkou péči, ale povětivá práce je zde odměněna velkou krásou.

A v příštím čísle budeme pokračovat...

Bezpečné cesty®

Při ukládání zavazadel do auta přemýšlejte, ať vás nezraní

NOSIČE

Lyže, kola, lodě apod. převážet v nosičích a boxech na střeše nebo tažném zařízení. Vše důkladně zajistit.

ZADNÍ PLATO

Na zadní plato nedávat nebezpečné tvrdé, ostré a těžké věci! (láhev s pitím, fotoaparát, deštník apod.)

VŽDY DOSTUPNÉ

- ◆ Reflexní vesty
- ◆ Lékárnička
- ◆ Výstražný trojúhelník
- ◆ Hasicí přístroj

KABINA

- ◆ Svačiny a pití (v úložných prostorech)
- ◆ Kabelka, batůžek, hry pro děti apod. (na zemi nebo pod sedačkou)

ZAVAZADLOVÝ PROSTOR

- ◆ Těžké věci co nejnižší a co nejbližší k sedadlům
- ◆ Lehčí věci na ně
- ◆ Měkké věci nahoru
- ◆ Lyže apod. pouze v pevně připevněném vaku
- ◆ Vše důkladně zajistit

Generální partner

ŠKODA

Partneři projektu

www.bezpecnecesty.cz

Jeňoule a Lad'oule,

malí čarodějové z chaloupky uprostřed lesů

Neplánovaný ohňostroj

Pohádku připravila Martina Kovářová

Vlastní autorská tvorba redaktorky

„Co budeme dnes dělat?“ Ptal se Jeňoule hned po ránu. „Nevím,“ pokrčil Lad'oule rameny a pokračoval ve snídani. „Napadlo mě, že bychom mohli zkusit nějaké nové lektvary.“ Mumlal Jeňoule s plnou pusou. Lad'oule přikývl. Vaření a tvoření lektvarů měli oba moc rádi, většinou se něco nepovedlo, namíchali jiný lektvar, než by měli a byla u toho veliká legrace. Po snídani sklidili ze stolu, umyli si ušmudlané pusy a už nosili kádinky, nádoby, baňky a veškeré přísady. Nesměla chybět čarodějnická kniha. A už to bylo tu, samá zaklínadla, pára se linula, všude to bublalo. „Co kdybychom vyzkoušeli přemísťovací lektvar?“ Říká Lad'oule... „To by mohla být legrace!“ přikývl Jeňoule.

„Dvě muší nohy, netopýří křidélko, dvě čerstvé kopřivy, deset kapek ranní rosy, jeden trs mechu, hrst sušených šípků a tři křepelčí vajíčka,“ četl Lad'oule v knize. „Musíme pro křepelčí vajíčka, ty už nám došla, jinak vše máme.“ Křikl Jeňoule popadl košík a už pádil ven z chaloupky. Lad'oule hned vyběhl za ním a oba utíkali rovnou k velkému dubu, kde ve vykotlaném kmeni bylo křepelčí hnízdo. Lad'oule strčil ruku dovnitř, vytáhl jedno vajíčko, pak druhé, nakonec třetí. „Auuuuuuuu, pomoooooc!!!“ Zakřičel, vytáhl ruku z kmene a začal utíkat, rozčilená křepelka se hnala za ním. Jeňoule se chvíli smál, ale když šla i po něm smích ho přešel. Doběhli do chaloupky, zabouchli dveře a celí ufanění a udýchaní si sedli ke stolu. „To teda bylo něco, bylo to tak tak, měli jsme na mále.“ Mumlali pořád dokola společně. Rozdělali oheň, nachystali kotlík a dali se do práce.

„Budu ti říkat a ty budeš dávat přísady.“ Říká Lad'oule. Jeňoule přikývl a dal se do toho. „Nejprve dvě muší nohy...netopýří křidélko... kopřivy... třikrát zamíchat... mech... šípky... rozklepnout tři křepelčí vejce... pětkrát zamíchat proti směru hodinových ručiček...“ Jeňoule dělal vše přesně podle návodu, zbývala už jen jedna přísada a tou byla ranní rosa. „A ted' musíš dát deset kapek ranní rosy, ale ani o kapku víc!“ Jeňoule začal přidávat kapky rosy a Lad'oule počítal. „Jedna, dvě, tři, čtyři, pět, šest, sedm, osm, devět.....néééééééé zadrrrrrrž!!!!“ Křičel Lad'oule, když viděl, že Jeňoulovi místo jedné kapky ukáply dvě.

„Ty naděláš, vždyť se nic nestalo, jedna kapka navíc přeci nic neznamená.“ Bum prááááask, rána jako z děla. Oba vyběhli z chaloupky a schovali se za borůvkový keř. Ozvala se ještě jedna větší rána, při které se nadzvedla střecha a naklonila se na jednu stranu a tím tak vznikla díra až do chaloupky. Byla to taková mela, že se začaly sbíhat všechna zvířátka z okolí. Přiběhli zajíčci, liška, divoké prase, jezevec, přiletěli ptáčci a dokonce přišlo pár srnek a jelenů. Všichni stáli kolem našich čarodějů a udiveně se koukali nad chaloupku. Z té se ozývaly rány, výbuchy jako z děla doprovázené barevnými jiskrami. Žlutá, zelená, modrá, dokonce i červená záře se vznášela nad chaloupkou. Jeňoule a Lad'oule se koukali na oblohu a říkali si, že nakonec ten nevydařený lektvar k něčemu i byl. Nevyzkouší si sice přemísťovací kouzlo, ale zato mají úžasný ohňostroj.

Asi po hodině výbuchů a barevných jiskřiček vše utichlo, zvířátka se rozloučila, poděkovala za hezký zážitek a vrátila se zpátky do svých domovů. Čarodějové řekli, že není zač a tvářili se důležitě, jako by ten ohňostroj byl plánovaný. Jenže teď je čekala ta méně zábavná část a tou byl úklid chaloupky. Jelikož ale byli dost unavení, rozhodli se, že se na to nejdříve vyspí, přeci jen spaní skoro pod širákem, má přeci jen taky něco do sebe....

KOVAP A KOMUNISMUS

*Článek připravil Martin Štulla ve spolupráci s firmou Kovap
Informace čerpány z internetových stránek kovap.cz*

Firma KOVAP zažívala v komunistických časech velké úspěchy. Je to logické, jelikož hračky ze západního světa se k nám téměř nedovázely, a tak byly plechové hračky nejen u dětí velmi populární. V té době se však společnost KOVAP jmenovala jinak a svou roli při výrobě měly i plasty.

V dobách hlubokého komunismu bylo soukromé podnikání tabu. Stejný osud, jako mnoho firem v té době, potkal i firmu KOVAP. Ta se stala družstevním podnikem s názvem Kovo-družstvo Náchod. I přesto, že v družstvu stále figurovali odborníci na výrobu hraček, jako byl pan Kozel a pan Sedlák, ve vysokých funkcích v Kovodružstvu Náchod seděly i takzvané politické figurky. To byli lidé, kteří samotné výrobě plechových hraček příliš nerozuměli, ale jako členové Komunistické strany Československa měli určité výhody a jejich přítomnost musela být v družstvu tolerována. Jak zmiňuje pan Hošek „Někdo z družstva do strany vstoupit musel. Sice nerozuměl výrobě, ale zase nám pomáhal prosazovat naše nápady a výrobky na vyšších místech“.

I přesto, že za komunismu byly vztahy se západem na bodu mrazu, přeci jen byl o jednu plechovou hračku v zahraničí velký zájem. Jednalo se o traktor Zetor. Hračka oblíbeného traktůrku se vyvážela na západ ve velkém množství a důvod tohoto obchodu byl naprosto jasný - komunisté potřebovali devizy.

V sedmdesátých letech minulého století začalo Kovodružstvo Náchod při výrobě používat také plast. Komunisté v tom viděli především jednodušší a podstatně rychlejší výrobu. Lisovna plastů byla v Novém Hrádku, a právě díky využití plastů ve výrobě plechových hraček nese dnes firma název KOVAP (kov a plast). V roce 1975 také skončila spolupráce s německou firmou SCHUCO, se kterou KOVAP opět navázal spolupráci až po revoluci v roce 1994.

Ze života ...

Honáckej pes

Příběh napsala a připravila Gabriela Monte

Tak přesně tato slova má v názvu rasy náš Dingo. Přesně zní Australský honácký pes. Jenže u našeho Dingouška je tento název jaksi zcestný. Několik let vedl průhon koní okolo výběhu Dinga. Dětilo je jen pár centimetrů plotu, tak že by se dalo říct, že je na koně zvyklý. Vždy když šli koníci ven, běžel s nima kolem plotu a štěkal na ně, on i Jessie. Justýna je navíc ráda provokovala. Stála a koukala na ně a měla srandu z toho, když na ní štěkali. V okamžiku, kdy štěkat přestali, frkla na ně, nebo dupla a oni zase štěkat začali.

A ona zase stála a sledovala je. Někdy to vydržela dělat i hodinu, než jsme na ní houkli, aby toho nechala. Dnes jsou koně přestěhovaní a okolo něj už nechodí, tak že je relativně klid. Aspoň co se týká provokací Justýny. A teď se pomalu dostávám k tomu zcestnému názvu. Jak už jsem psala měl by být na koně zvyklý. Ale když vezme Monte Dinga k přístřešku, nastává toto. Dingo nejdřív sonduje, zda jsou koně v něm. Pokud tam nejsou v klidu do něj vběhne. Pokud tam ovšem jsou, rychle uteče nejkratší cestou do boudy a odtud na ně štěká. Včera pustil Monte koně blíž k Dingovu výběhu a pes pro jistotu radši nešel ani ven, aby se s nima náhodou nepotkal. Hrdina australský honácký pes Dingo.

Čerta koně nijak zvlášť nezajímají. Dokud byl u nás ještě Hanny, chodil se s ním mazlit. Olizoval mu čumáček a tulil se k němu. O ostatní se nestaral. Dělalí jsme si srandu a říkali svůj ke svému. Oba byli totiž černí.

Dokud žil Sany byl to skutečný honák. Na Texas ranči dokázal sehnat z pastviny sám celé stádo dolů k přístřešku. A jako honácký mazák, to učil i Káju. A Kája byl pozorný a vzorný žák. No dobře moc vzorný asi ne, protože nahánění koní vzal po svém. Zatímco správný honák, štěká a žene své stádo před sebou, Kája to dělá naopak. Štěká a běží před nima. Pokud za ním náhodou neběží, vrátí se k nim, štěkajíc je oběhne a vyrazí opět před nima. Jakoby se v tu chvíli stal vůdčím koněm a ukazoval ostatním cestu. Je sranda koukat, jak ti obři běží za tím mrňavým psem. Musím však uznat, že stádo nakonec vždy přivede a tváří se u toho jako král. Vlastně to král je. Je to král všech honáckých psů, přestože to dělá úplně jinak, než ho to Sany učil.

PÁTRÁME, ZACHRAŇUJEME

POMÁHÁME 365 DNÍ V ROCE
BEZ NÁROKU NA ODMĚNU

+420 222 762 227

www.sarteam.cz

První díl

Článek pripravila Mária Kalincová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

„O týždeň ideme na dovolenku,“ oznámil Michal svojej rodine jeden piatok pri večeri. Simona sa skoro zadržla kúskom pečeného kurčat'a. „Čože? A to si mi chcel kedy povedať?“

„Veď ti to hovorím teraz. Máš čas sa zariadiť.“

Simona sa zhlboka nadýchla a len pretočila očami. „Okej, a kam sa teda akože vyberieme?“

„Do Bulharska, na dva týždne. Kolega si tam prenajal apartmánový dom a potrebovali niekoho do partie, aby to nemali predražené.“

Lucka a Jurko začali šťastím bez seba pišťať a nadšene pobehovať po byte. „My pôjdeme k molu! Hulá!“

Tomáš otrávene vzdychol. „Super, rodinná dovolenka.“

„Aha. A to si sa nevedel so mnou dopredu aspoň poradiť?“ snažila sa ich prekričať nahnevaná Simona.

Michal mierne zneistel. „Hmmm... Nebol čas. Bolo to treba hneď zaplatiť.“

„To si robíš srandu, však?“ Simonin hlas vyskočil minimálne o dve oktávy. „Takže je to už aj zaplatené?“ Michalov pohľad hovoril za všetko. „A ako tam asi pôjdeme? Dobre vieš, že v mojom stave ma už do lietadla nepustia.“

„Autom,“ hlesol Michal.

„Ty fakt nie si normálny!“ Simona už bola naozaj vytočená. „Namiesto toho, aby som si posledné týždne pred pôrodom oddýchla v klúde doma, tak sa mám trepať niekam do Bulharska autom? Ja ťa zabijem!“

„Lucka, naozaj sa ešte baliť nemusíš, cestujeme až o týždeň.“ Simona stála uprostred detskej izby, ktorá vyzerala ako po výbuchu jadrovej bomby a bezradne hľadela na Lucku sediacu medzi hrbou oblečenia vyhádzaného z komody. Snažila sa ho napchať do malého kufríka, spolu s najobľúbenejšími hračkami. „Navyše vidíš, že sa ti to tam ani nezmestí.“

„Ale ja chcem,“ fňukla Lucka. „Ja už chcem ísť na dovolenku.“

Simona si k dcére namáhavo čupla. „Viem, zlatičko. Tak vieš čo? Mám pre teba návrh.“

„Aký?“ Lucka ani nezdvihla zrak od rozhádzaných šiat a sukničiek.

„Zajtra ťa pobalíme spolu. Pretože ako tak na to pozerám, chýbajú ti tam tričká a nohavičky. Zatiaľ si môžeš do toho kufríka zabaliť hračky, ktoré si budeš chcieť zobrať.“ Lucke zažiarili očka nadšením. „Supel!“

„Ale varujem ťa, žiadna polovica detskej izby. Pár hračiek a nejaké knižky. Maximálne ešte omaľovánky a pastelky. Jasné?“

Luckin úsmev náhle pomasol. Simona si v duchu blahoželala za nápad upozorniť ju na to vopred. Ako svoju dcéru poznala, určite by si chcela zobrať všetky svoje obľúbené bábiky a plyšákov, ktorých by sa nakoniec aj tak ani nedotkla. „Ale najprv mi to pomôž upratať. Kvôli bábätku v brušku už nemám toľko sily, aby som to urobila sama.“

Bojovať so zaťatým štvorročným dieťaťom nie je vôbec jednoduché. Simona sa o tom presvedčala dennodenne. Situácia s upratovaním bola v ten deň poslednou kvapkou v pohári jej trpezlivosti.

„Okamžite si tie hračky odlož do krabice, lebo inak ti ich hneď teraz vyhádzem z okna,“ skríkla, keď Lucka nereagovala ani na desiate upozornenie. Namiesto toho veselo poskakovala pomedzi precízne poskladané kusy odevu a hádzala na zem svojich obľúbených plyšových kamarátov.

Lucka sa na mamin krik vyplašene strhla. Chvíľu na Simonu nechápavo pozerala a potom sa rozplakala. „Nie, hlačky nie, hlačky pľedsa chystám na dovolenku.“

Simona sa zhlboka nadýchla. „Teraz nie. Najprv musíme upratať tento binec. Potom si vyberieš dve hračky a jednu alebo dve knižky. Rozumieš?“

„Áno,“ fňuklo dievčatko.

„Fajn, ukáž mi dva prsty,“ vyzvala ju Simona. Lucka po chvíli premýšľania vystrčila palec a ukazovák.

„Super. Takže, koľko prstov, toľko hračiek, ani o jednu viac.“ Simona bola neoblomná. Možno neskôr pristúpi na to, že jej dovolí vziať aj viac, ale v tej chvíli bola na uzatváranie kompromisov príliš nahnevana. Akoby nestačilo, že ju Michal postavil pred hotovú vec, ešte ju našťve aj Lucia.

A to sa prázdniny ešte ani poriadne nezačali. Ak to takto pôjde ďalej, porazí ju skôr ako porodí.

Simona v noci nemohla zaspať. V hlave mala totálny zmätok. Na jednej strane sa do Bulharska tešila, pretože naposledy boli pri mori ešte pred tým, než zistila, že čaká Lucku, no zároveň sa toho desila. Dovolenka s tromi deťmi predsa nemôže byť dovolenka. Neoddýchne si. Obzvlášť v jej stave, kedy už skoro nič nezvládala a túžobne odpočítavala dni do pôrodu, aby sa toho kopajúceho uzlíčka lásky konečne zbavila.

„Deje sa niečo?“ unavene vedľa nej zamumlal Michal. „Krútiš sa tu ako besná. Hádám ešte nejdeš rodiť?“

„Nie, ty magor, len nemôžem spať,“ zasyčala. Kvôli tebe a tvojim deťom.

„Aha, tak skús ležať pokojnejšie, lebo takto nemôžem spať ani ja. A ráno vstávam do práce.“

„Dík za upozornenie,“ zahundrala. Do očí sa jej tlačili slzy. Keď ho nemôže vystáť doma, čo bude robiť v Bulharsku? Spať na balkóne?

Napokon sa jej podarilo zadriemať.

„Mamí, Lucia zase vyhadzuje hračky,“ vbehol bez zaklopania do spálne nahnevaný Tomáš. „A vyhukuje tak, že nemôžem spať.“

„Vďaka tebe už nespím ani ja,“ zahundrala a s námahou otvorila oči. „Povedz jej, že ak s tým neprestane, tie hračky zažijú letecký deň.“

Tomáš odišiel s víťazoslávnym úškrnom na pehavej tvári. Netrvalo dlho a z detskej izby sa ozval plač.

„Mňa z nich porazí,“ zaskučala Simona a opatrne sa posadila. Zjojkla pri náhlom silnom kopnutí jej najmladšieho potomka a ťarbavým krokom sa vydala do detskej izby. Na prahu takmer skolabovala. „Tomáš, tebe vážne šibe?“ zvrieskla.

Chlapec vylakane zastal uprostred pohybu. Ruka stále mierila smerom k oknu, no plyšový dinosaur skončil na koberci. „Keď som povedala, že hračky budú mať letecký deň, nemyslela som to takto!“

„A ako teda?“ drzo sa zasmial chlapec. „Ja si to totiž predstavujem presne takto.“

„Neštví ma a padaj von tie hračky pozbierať, pretože ich veľmi rýchlo bude nasledovať aj tvoj mobil!“

„Aby ste sa všetci nezbláznili,“ zasyčal urazene, no poslušne opustil izbu. Netrvalo dlho a spod okna sa ozývalo našťavané hundranie.

Simona sa zhlboka nadýchla a napočítala do desiatich. Nesmie sa rozčuľovať. Neprospieva to zdraviu a ničomu by to nepomohlo.

O chvíľu tresli vchodové dvere. „Tu máte,“ zavrčal Tomáš a šmaril na zem zablatenú Barbie bábiku, niekoľko tanierikov z kuchynky a malého plyšového slona.

„Fajn, teraz to zase zdvihneš a odnesieš do kúpeľne,“ zavelila Simona. „A pokiaľ to nedáš do poriadku, nedostaneš mobil. A žiadne odvrávanie. Rozumel si?“

„Bohužiaľ.“

„Nebud' drzý, lebo ho nedostaneš vôbec.“

Tomáš na ňu zlostne zagánil. „Toto sú tie najhoršie prázdniny.“

„Aký ste mali deň?“ zaujímal sa Michal večer po príchode z práce.

Na pohľad nevinná a bežná otázka v Simone zdvihla vlnu ďalšieho hnevu.

„Úplne skvelý. Najprv tvoj syn vyhádzal sestre hračky z okna, potom si Lucka zmyslela, že chce na dovolenku zobrať pol izby a nie a nie si to dať vyhovoriť, a napokon si Jurko stanovil svoj vlastný prázdninový režim, spočívajúci v tom, že keď ho trikrát zavoláš ku stolu, on ješ' nechce. Ale stopercentne príde, keď je všetko spratané. Nehovoriac o tom, že ledva som niečo upratala, vzápätí to ti dvaja kompletne vyhádzali. O tom, že si bez dovolenia otvorili a zjedli chipsy, radšej pomlčím.“

„Vidím, že ste mali veselo,“ zasmial sa Michal a postrapatil Lucke vlasy, v ktorých sa leskli omrvinky zo zemiakových lupienkov. „Ale sú to deti, chcú sa hrať, musíš to brať s rezervou.“

Simone viac nebolo treba. Mala toho za celý deň vážne dost'. Opatrne vstala z gauča a zamierila ku dverám.

„Okej, takže keď je to podľa teba také jednoduché, tak ma ospravedlň, idem si ľahnúť. Ty sa postaraj o to, aby sa osprchovali a umyli si zuby. To zvládneš. Sú to len deti.“

Vydesený výraz v manželovej tvári bol na nezaplatenie.

Nedeľné ráno prinieslo do Simoninej duše zvláštny pokoj. Vo chvíli ako otvorila oči, uvedomila si prekvapivý fakt - v byte vládlo neobvyklé ticho. Nikto sa nehádal, nikto nerozhadzoval hračky ani nepúšťal televízor na plné pecky. Ďalšie prekvapivé zistenie bolo, že polovica postele vedľa nej bola prázdna.

„Čo to?“ zamumlala ospalo, kým sa zviechala z postele. „Kde je Michal? Ved' dnes nemá službu, alebo áno?“

Michala našla v kuchyni spolu s deťmi. Takmer jej oči vyliezli z jamôk. „Čo sa to tu deje?“ Necháľavo hľadela na deti, pokojne sediace za stolom (ako to Michal docielil?), ládujúce sa praženicou s párkom. Pri pohľade na jedlo sa jej zbíhali slinky.

„Pod', sadni si, nechali sme aj tebe,“ s úsmevom ju volal k stolu. „Dáš si k tomu čaj, kávu, alebo mlieko?“

Už absolútne ničomu nerozumela. Hlavou jej vírila jediná otázka, „Teba cez noc vymenili?“

Michal sa trochu hanblivo usmial. „No, vieš... Keď si včera tak rýchlo zmizla a nechala ma s nimi napospas... Uvedomil som si, že to fakt nemáš ľahké a... Rozhodol som sa ťa prekvapiť.“

„Tak to sa ti podarilo.“

„A... to ešte nie je všetko. Volal som mame a pozval som nás na obed. Dnes nemusíš variť.“ Aleluja! Lekcia bola úspešná.

Pokračování příště...

Deník

jedné obyčejné mámy

Část čtvrtá

Článek připravila Martina Kovářová
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Je toho fakt hodně, kdo by řekl, že budu mít tolik věcí. A co teprve až připravím i vše pro miminko? Nejhorší je, že mám vše v pytlích a krabicích, takže pořádně ani nevím, kde, co vlastně je. Samé oblečení a učebnice a sešity ještě z dob mých studií. Nádobí a spousta dalších věcí. připadám si jako nějaký křeček... 😊😊😊

Je to docela síla, když si představím, že tohle vše mám nacpat do jedné místnosti, a to nepočítám ani věci pro prcka a nábytek. To abych si donesla pumpičku a pokoj trochu přifoukla... 😊😊😊

Ale jo! myslím, že pro začátek to bude stačit. Z jedné části bude ložnice a z druhé pokojíček. Jen by to chtělo potom časem vlastní kuchyň. Ze začátku, když prcek bude pít jen mlíčko nebude společná kuchyně asi problém, ale časem to chce vážně vlastní. Vlastní kuchyně je přeci jen vlastní kuchyně! Můžete si uvařit co chcete, a hlavně kdy chcete... 😊😊😊

Neříkám, že by nastávající tchýně byla špatná kuchařka, ale naše stravovací návyky se dosti výrazně liší. když si ještě vzpomenu na dobu, kdy jsem bydlela na bytě a přítel za mnou dojížděl vybavuji si naše společné jezení. Vždy když jsem připravila nějaké jídlo...a podotýkám, že já sem takový ten člověk, co se snaží být dobrý hostitel...no možná tak vidím sama sebe a strážníci mají jiný názor ... 😊😊😊

Takže vždy když jsme jedli a já mu chtěla přidat, tak říkal, jak moc děkuje, ale že je už přejezený a není zvyklý na velké porce. A když jsem potřebovala nakoupit, vždy se hned sám nabídl... bez odmlouvání, bez nucení, prostě sám a dobrovolně. Ale já stejně vím, že vždy si koupil deset rohlíků a vysočinu a nacpával se na lavičce za domem... 😊😊😊 jednou z toho bude taková ta srandovní historka, kterou budeme vyprávět dětem... ono je to už tak trošku veřejným tajemstvím ale pššššš!... 😊😊😊

Naše společné chvíle a zážitky tu budou pořád a pořád se člověk má čemu zasmát... ale brzy nás čekají nové zážitky a budeme si vytvářet nové vzpomínky, tentokrát už ve třech...

HLEDÁTE DÁREK K VÁNOCŮM?

Je tu náš Zážitkový kurz práskání bičem.

Více informací získáte na emailu keltoviny@seznam.cz

VZPOMÍNÁME

Petr Vok (1. října 1539 – 6. listopadu 1611)

Článek připravila Pavla Štullová

Informace čerpány z internetových stránek ceskatelevize.cz

Petr Vok z Rožmberka byl český politik a představitel českých stavů ze šlechtického rodu Rožmberků. V nábožensky citlivém českém předbělohorském prostředí patřil k předním představitelům protestantské stavovské většiny.

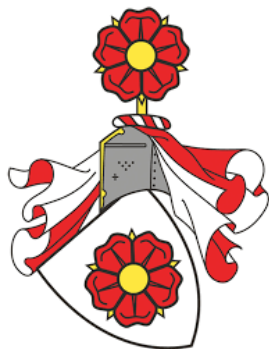
Byl synem vladaře rožmberského domu Jošta III. z Rožmberka a jeho druhé manželky Anny z Rogendorfu. Pouhých čtrnáct dní po jeho narození jeho otec zemřel a poručníkem se stal nejdříve jeho strýc Petr V. z Rožmberka a později Albrecht z Gutštejna, Oldřich Holický ze Šternberka a Jeroným Šlik. Vzdělání se mu dostalo od domácích učitelů na zámku v Českém Krumlově.

Po dosažení dospělosti žil dlouho ve stínu svého staršího bratra Viléma. Na rozdíl od svého staršího bratra, který byl celý život katolíkem, se Petr Vok stal v mládí novoutrakvistou a později členem Jednoty bratrské. Po Vilémově smrti zdědil rožmberské dominium. Hrozícímu hospodářskému kolapsu způsobenému obrovskými dluhy zabránil prodejem podstatné části dominia. V roce 1609 patřil k vůdcům protestantské stavovské většiny, která dosáhla vydání Rudolfova majestátu. Při vpádu pasovských v roce 1611 obětoval rožmberský rodinný poklad, aby umožnil vyplacení pasovského vojska a zabránil tak dalšímu pustošení země.

Oženil se až ve čtyřiceti letech s mnohem mladší Kateřinou z Ludanic. Po z počátku idylickém manželství, kdy mladičká Kateřina velmi oceňovala pozornost, kterou jí stárnoucí Petr Vok věnoval, se brzy objevily první manželské neshody, ve kterých svou roli hrálo i postupující psychické onemocnění Kateřiny. Z manželství se nenarodil žádný potomek a Petr Vok se tak stal posledním členem svého rodu. Zemřel v roce 1611 a byl pochován v rožmberské hrobce v klášteře ve Vyšším Brodě. Protože krátce po jeho smrti zemřel i jeho synovec Jan Zrinský ze Serynu, stali se dědici celého rožmberského dominia Švambergové.

Hodnocení osobnosti Petra Voka z Rožmberka historiky bylo v minulosti různorodé. Zatímco Antonín Gindely jej označil za osobu bez vlastního názoru, kterého ovládaly intriky domnělých přátel, tak Jan Bedřich Novák jej považoval za „muže světového politického rozhledu“. Britský historik Robert J. W. Evans jej pokládal za jednu z nejpozoruhodnějších osobností své doby. V poslední době hodnotil Petra Voka Jaroslav Pánek jako osobnost, která se těžce a váhavě propracovávala k vlastním stanoviskům, ale poté co si utvořila svůj názor, snažila se jej poctivě hájit.

Stejně jako jeho starší bratr i on zaujímal ve stavovské obci privilegované postavení. Na rozdíl od Viléma, který se stal uznávaným vůdcem české šlechty, však nedokázal Petr Vok získat výraznější politický vliv. Oproti svému staršímu bratrovi se však Petr Vok stal předmětem legendy. Petr Vok se tak po své smrti proměnil ve vzor štedrého dobrodince a příkladného renesančního kavalíra. V obecném povědomí je pak vnímám především jako roztomilý prostopášník.

„Není v Čechách mezi panstvem rodu, jehož jméno by se zarylo do hlav od pokolení do pokolení, jako dávní korouhevnicki pětilisté růže.“ *Václav Beneš Třebízský*

Prokletí pocestného

16. část

Příběh napsal a připravil Jiří Šulc

Burrtu se začal zlověstně chechtat a ostatní lotři se postupně přidali. V jejich smíchu však byla ozvěna nervozity. Jakmile dozněl, rušilo ticho jen šustění kapradí, když jím Pocestný krácel směrem k nám. Bandité postupně opustili své úkryty za stromy a došli až na mužovo tábořiště, i když pomalu a nejistě. S velkou opatrností přitom obešli jámu, ve které skončili dva z jejich kamarádů. Jak mě mladý Dindi držel těsně u sebe a nutil jít vpřed, málem jsme zakopli o tělo třetího nešťastného bandity, zastřeleného Pocestným.

Všichni pozorovali nezřetelný stín sestupující z porostu na kopci, jak se mění v nám známého muže. Byl celý zahalený do svého pláště a když už ho od nás dělilo jen deset kroků, sňal si z hlavy kápi a všechny si změřil ostrým pohledem. Z kamenného výrazu v té tváři, která zažila příliš mnoho, se opět nedala vyčíst žádná emoce. Působil stejně klidně, až nezaujatě, jakoby se ho veškeré hrozící nebezpečí vůbec netýkalo. Muselo to patřit k jeho taktice. S Dindim jsme stáli vpředu, hned vedle Burrtu, aby Pocestný dobře viděl na nůž, výhružně mířící na můj krk. Dva ze zbylých banditů nám stáli po boku o krok za námi.

„Vidíš? Nebylo tak těžký zvednout ten svůj vandráckej zadek a dovalit ho sem, ne? Tak zůstaň poslušnej, nebo...!“ dal se Burrtu do vyhrožování, které dokončil tím, že kývl hlavou směrem ke mně a přejel si prstem po krku.

„Můj luk zůstal tam mezi stromy. I s šípy. Takže dnes v noci už nikdo nemusí umřít. Už vůbec ne on.“ řekl Pocestný a kývl směrem ke mně. Burrtovi řeči s ním buď vůbec nehuly, nebo to na sobě nedával znát. „Splnil jsem svojí část dohody. Teď je řada na vás. Nechte toho mladíka jít.“

„Jo, to víš, že jo. A pak ti tady zatancujem a zazpíváme elfí hymnu. Myslíš, že luk u stromu mi stačí jako důkaz, že se vzdáváš?! Hod' sem meč!“ zařval na něj. Pocestný sáhl k opasku, vytáhl meč z pochvy a bez váhání ho hodil na zem, mezi nás a sebe. Pak udělal další krok dopředu.

„Tak, jsem neozbrojený a vzdávám se. Můžete chlapce pustit.“ Zvedl nad hlavu holé ruce. Burrta poručil ostatním banditům, aby ho spoutali. Dva z mužů na ten povel vystoupili vpřed. Jeden držel v ruce sekeru, druhý provaz. Pocestný si jich vůbec nevšímal a znovu promluvil. Tentokrát přímo k Dindimu, který mě držel.

„Už mě máte. Rukojmí je vám k ničemu. Tak ho pust.“ Zdálo se mi, že jeho hlas potemněl. Stále se přibližoval a dva bandité mu šli naproti.

„Hubu drž! Dokud nebudeš na provaze, tak kluk zůstane tady!“ řval Burrta, a ukázal tlustým prstem na zem.

Pocestný se zastavil. Přímo před svým mečem. „Když on zůstane tam, kde je, tak já taky.“ „Přestaň mě už štvať! A na co vy čekáte, seberte ho!!!“ okřikl Burrta dvojici se sekerou a provazem. První z nich přišel k Pocestnému se svou zbraní výhruzně napřaženou. Obešel ho z levé strany a strčil do něj. Takže musel přistoupit k muži s provazem. Sám a bez pobízení natáhl ruce před sebe, aby ho mohl bandita spoutat. Přitom se ale na něj vůbec nepodíval.

„Už by jsi ho vážně měl pustit.“ mluvil zatím dále k Dindimu, tentokrát rázněji, jakoby na tom závisel Dindiho život. Cítil jsem, jak se mladý zbojník zachvěl. Moc uhrančivých očí Pocestného na něj už působila. Jeho ruce se začaly třást a zaslechl jsem, jak těžce polkl.

„Pust' ho!“ zakřičel Pocestný už jasný rozkaz. A Dindi odložil od mého krku a povolil sevření. Bylo mi jasné, že lepší příležitost mít nebudu. Zhluboka jsem se nadechl a trhl celým tělem dopředu. Dindiho nyní už chabé sevření povolilo a já se rozběhl vpřed.

Všichni v šoku hleděli na mě, včetně dvojce, která měla na starosti zajetí Pocestného. Ten toho využil, kopl do holeně banditu, který mu svazoval ruce, a vysmekl se mu. Naštěstí nestihl provaz utáhnout, takže měl ruce zase volné. Druhý bandita se sekerou se vzpamatoval příliš rychle a s křikem se po Pocestném svou zbraní ohnal. Ten mrštně přiskočil k protivníkovi blíž a zachytil topůrko dřívě, než ostří stačilo ze shora dopadnout na jeho hlavu. Zatímco se spolu o sekeru přetahovali, přešla prvního muže bolest v noze a rozhodl se svému kumpánovi pomoci. Vytáhl dlouhý lovecký nůž a chystal se Pocestného bodnout do zad. Ten nejspíš uslyšel jeho kroky, protože na poslední chvíli uhnul na stranu. Bandita se sekerou ztratil rovnováhu a spadl přímo na nůž druhého lotra. Pocestný do něj zezadu strčil, takže se na svého nedobrovolného vraha svalil. Ten byl tak na chvíli vyřazen z boje, ležící na zemi s mohutnějším mrtvým mužem na sobě.

Ale to jsem sotva vnímal. Stejně jako to, že Burrta se vzteklým řevem udeřil Dindiho pěstí tak silně, že mladík doslova odletěl dozadu a zůstal ležet na popadaném listí. A to, že vytáhl těžký kyj pobitý hřeby a vrhl se na Pocestného. Mým úkolem bylo utéct a na nic jiného jsem se v tu chvíli pořádně nesoustředil. Pelášil jsem do lesa jako vyplašený králík. Při stoupání do kopečka jsem upadl, ale ani jsem nemarnil čas zvedáním se na nohy. Prostě jsem se nahoru vyškrábal po čtyřech, což s pořád ještě svázanýma rukama nebylo snadné. Až když jsem se dostal mezi kapradí a stromy na vrcholu svahu, tak jsem si dovolil se zastavit a popadnout dech.

Když mi srdce v hrudi přestalo bít jako na poplach, upoutaly mou pozornost zvuky boje. Zvědavost mě tu noc opět přemohla, a tak jsem si našel místo s dobrým výhledem na tábořiště. A co jsem tam viděl, se mi vůbec nelíbilo. Bandita, který měl původně Pocestného spoutat, se již dávno vysvobodil zpod mrtvého těla svého kumpána a zapojil se do boje. Pocestný tak čelil dvěma nepřátelům zároveň. Ani se světlem z nastraženého táborového ohně nebylo možné dobře spatřit podrobnosti, ale vypadalo to, že osamělý bojovník drží v ruce malou zbraň. Nejspíš dýku nebo nůž, který si u sebe chytře nechal, když se naoko vzdával. Avšak, i když nestál proti banditům s holýma rukama, nemohl

s krátkou čepelí nic moc dělat. Burrta zuřivě mával svým těžkým kyjem. Kdyby jen jednou zasáhl, byl by to konec Pocestného, a dýkou nemohl tak silné rány zablokovat. Možná by se rychlejšímu muži podařilo proklouznout mezerou mezi hromotlukovými útoky a vyřídit ho jedním dobře mířeným bodnutím. Problém byl druhý bandita, který na něj dorážel svým dlouhým nožem. Ten se držel v bezpečné vzdálenosti od Burrty, aby ho jeho velitel ve svých zuřivých útocích omylem nezasáhl, ale zároveň stíhal svými rychlými výpady Pocestného rozptylovat, aby nemohl na Burrtu zaútočit. Za každým úderem kyje následovala dvě bodnutí nože.

Pocestný byl mrštný jako kočka, proto se všem útokům úspěšně vyhýbal. Ale to bylo to jediné, co mu zbývalo. Jednou se pokusil přiblížit k muži s nožem, aby se mohl vyhnout jeho bodnutí a pak ho rychle probodnout. Ten ale před ním rychle ustoupil dozadu, takže ještě než se Pocestný ke svému cíli dostal, už musel zase uskočit před ostrými hřeby kyje. Bandité svou taktiku neměnili. Vytrvale pokračovali ve svých výpadech a čekali, až se muž unaví a udělá chybu. A i mě bylo jasné, že přesně to se dříve nebo později stane. Tohle nebyl jeden z těch příběhů, vyprávěných u ohně za dlouhých zimních večerů. Takových, kdy hrdina nad přesilou nepřátel vždy zvítězil. Přál jsem si, aby byl, ale dávno jsem věděl, že skutečný život je jiný.

A přitom by vše dopadlo dobře, kdyby měl Pocestný svůj meč. Ano, pak by měl delší dosah, než bandita s nožem a zhruba stejný, jako Burrta. Mohl by výpady opravdu odrážet a nejspíš i přejít do útoku. Ale meč stále ležel na zemi, kam ho odhodil. Odhadoval jsem, že to místo je teď někde za Burrtovými zády. Ti lumpové jistě věděli, jak by se karta obrátila, kdyby tu zbraň její majitel dostal zpět. Svým náparem nutili Pocestného ustupovat stále dozadu a nevypadalo to, že by kolem nich dokázal proběhnout a meč sebrat. Ale bez něj neměl šanci. Musel ho nějak dostat.

Přepadl mě hrozný pocit viny. Bojoval s těmi lotry sám, proti přesile. Ale připravil se na ně a kdyby nemusel vyjít z úkrytu nebo odhodit meč, mohl je dostat. To bylo vše kvůli mně. Rozhodl se mě nejprve zachránit, než bude v boji pokračovat. Kvůli mně se vzdal všech výhod. A teď ho to bude stát život. Zaúpěl jsem a bouchal pěstmi do země, ovládl mě vztek na sebe sama i na to, jak to bylo nespravedlivé. Kdyby mu jen někdo mohl pomoci. Ale jediný další člověk široko daleko v tomto hlubokém lese jsem byl já. Vesnický kluk, který uměl se sekerou jen štípat dříví a nožem krájet jídlo. Nikdy jsem nemusel bojovat. Ani jsem neměl nic, co by se dalo použít jako zbraň. Ne jako Pocestný, co se neohroženě toulal krajem s mečem a lukem...

No jistě! Pocestného luk! Nechal ho přeci v úkrytu mezi stromy. Někde tu musel být! Nic jiného se nedalo dělat. S hlubokým nádechem a ubohou utěšující myšlenkou, že všechno je jednou poprvé, jsem se vydal luk hledat. A měl jsem štěstí, našel jsem ho rychle, opřený o velkou břízu a hned u něj byl i toulec. Několik šípů bylo zapíchnuto v zemi napravo od stromu, toulec byl ale stále ještě skoro plný. Se svázanýma rukama jsem nemohl dělat nic, podařilo se mi ale jeden šíp z toulce vytáhnout. Klekl jsem si, sevřel šíp mezi stehny a pokoušel se přeríznout hrotem provaz kolem mých rukou. Šípy nejsou určeny pro takové věci a provaz byl silný. Hrot šípu byl ale naštěstí dost ostrý a Dindi podle všeho nebyl dobrý ve vázání uzlů. Osvobodil jsem se a podle zvuků z tábora jsem to stihl dříve, než boj skončil. Toulec s šípy jsem si hodil přes záda tak rychle a nešikovně, že se málem vysypaly. S lukem v levé ruce a jedním šípem v pravé jsem se rozběhl zpět na bojiště.

Pokračování příště...

Bylinky, nejen pro naše babičky

Období sklizně a hojnosti

Článek připravila Lucie Volková

Informace čerpány z internetových stránek bylinkyprovsechny.cz a novinky.cz

Nastalo nám období sběru ovoce, vinobraní, sklizně obilí. Po horkých dnech zeslabuje sluníčko a přichází k nám období chladna. Slunečné dny nám však přejí a můžeme si užívat dary přírody. Čeká nás podzimní rovnodennost a s ní přípravy na temnější zimní období. Urodili se nám hojně jablka, to znamená že je dosti jablek na zavařování se skořicí na štrůdl, na oblíbenou pálenku či na sladký mošt. S přicházejícím říjnem se můžeme připravit na dušičky a projevit tak vděčnost našim předkům.

Zlatobýl obecný - celík

Zlatobýl bývá základem ledvinových čajů. Má močopudné a dezinfekční vlastnosti, rozpouští ledvinové kameny (močové kameny, močový písek). Působí na zvětšenou prostatu. Celík dokonce snižuje lámavost cévních kapilár a proto slouží jako lék na stařeckou demenci a aterosklerózy. Jako obklad se přikládá na špatně se hojící rány a ekzémy. Zlepšuje pohyblivost po úrazech (koupele z nálevu). V gynekologii se užívá k výplachu pochvy u kolpitydy. Má také dobrý vliv na mastnou pleť s rozšířenými póry.

Celík není snadné najít, z toho důvodu je možné volit náhradní variantu, kterou je zlatobýl kanadský, jenž je velice hojný a těžko zaměnitelný. Má dosti podobné účinky jako celík.

Křen selský

Při odpolední procházce jsem objevila u lesíka křen, o kterém bych se měla také zmínit. Než vezmete rýč a začnete kopat, promněte si lísteček mezi prsty, jeho aroma je vystihující, a tak poznáte zaručeně, že je to opravdu on.

Křenu se říká český ženšen, sbírá se kořen. Posiluje celý organismus a je vhodný jako pomocník u rekonvalescence. Má silné antibiotické a desinfekční účinky. Používá se při zánětech v dýchacích cestách a při zánětu močových cest. Užívá se při kašli doprovázeném zahleněním.

Působí příznivě na zažívání a metabolismus. Doporučuje se užívat po léčbě antibiotik, neboť upravuje střevní mikroflóru. Má i močopudný účinek. Zevně se používají křenové placky k léčbě ischiasu nebo při revmatických potížích. Inhaluje se při rýmě a kašli.

Křen se užívá zásadně čerstvý a je vhodný v kombinaci s medem. Protože je křen však velmi agresivní, neměl by se užívat příliš dlouho. Po delším kontaktu s kůží můžou naskákat puchýře.

Sléz lesní

Sléz je rozšířený zejména v Evropě a západní Asii. Nejvyšší účinnost má květ, i když můžeme sbírat i list. Pozn. z webu Bylinky pro všechny: Materiál z rostliny se používá ideálně za čerstva (vzhledem k tomu, že jde o slizovitou rostlinu) – studený macerát totiž působí intenzivněji, protože horkou či dokonce vařící vodou se velká část slizů zničí a právě slizy jsou zodpovědné za většinu pozitivních účinků rostliny. Při kašli, močových infektech, zažívacích potížích, na kloktání, obklady a koupele, proto používáme spíše studený macerát.

Působí jako ochrana na sliznice trávicího traktu a dýchacích cest, proto ke vhodný při užívání agresivních léků jako je např. Ibalgin, Ketonal. Čaj ze slézu se pije v případě zánětů sliznice vnitřních orgánů, žaludku, trávicího traktu, ústní dutiny, močového měchýře, při vředovém onemocnění žaludku a střev. Doporučuje se při zánětu průdušek, hrtanu, mandlí, při silném chrapotu, kašli, při zahlenění plic a při suchu v ústech.

Dělají se z něj koupele a obklady při otocích nohou a rukou, vředech, zlomeninách.

Tinktura ze slézu:

150 g byliny
1 l 40% alkoholu
dávkuje se 1 ml 1x denně

Čekanka obecná

Čekanka má ojedinělé modré květy, které se těžko dají zaměnit za květ jiné rostlinky. Nejúčinnější je však čekankový kořen. Čerstvé mladé lístečky doporučuje Zbyněk Mlčoch konzumovat jako zdravý salát, i když mají silně hořkou chuť.

Ve starověkém Egyptě se věřilo, že má čekanka magickou moc, která dávala prý krásu a úspěch. Možná to souviselo s tím, že čistí krev, játra, slezinu i ledviny. Je mírně močopudná a trochu projímá. Vyplavuje z organismu přebytečnou žluč, při otravách jater působí jako protijed. Zlepšuje chuť k jídlu, podporuje činnost celé trávicí soustavy a používá se též jako doplněk do čajových směsí při cukrovce. S krásou čekanky se také snoubí její dobrota, je úplně neškodná, lze ji užívat v obvyklém dávkování ve směsích i samostatně a dlouhodobě.

Recept na čekankovou kávu:

Kořeny očistíte od hlíny, nakrájíte je na malé kousky a sušíte v mírně vyhřáté troubě nebo na suchém teplém místě. Do doby, než získají hnědou barvu. Umelete je v mlýnku na obilí nebo mák. Dávkujete zhruba jako klasickou kávu. Pokud si chcete pěstovat čekankové výhonky během zimy, tak počátkem podzimu vykopete kořeny čekanky, uchovávejte je v chladu ve vlhkém písku, občas pokropíte. Za několik týdnů si můžete pochutnávat na mladých křupavých výhoncích.

Rakytník řešetlákový

Rakytník je rozvětvený keř dorůstající až do výšky 1,5 – 6 m. Korunu různých tvarů tvoří většinou trnité větve, na kterých vyrůstají střídavě kopinaté listy. Rostlina je výjimečná obsahem široké škály biologicky aktivních látek. V kůře větví, v listech i plodech najdeme celé spektrum pomocných látek. Například v kůře byl objeven hyppophenin vykazující protinádorovou aktivitu. Listy mají vysoký obsah lycopenu.

Plody se považují za nejdůležitější a užívají se při celkovém oslabení organismu k posílení imunity, při nádorových onemocněních, v rekonvalescenci po chemoterapii a ozařování. Mají taktéž baktericidní účinky a stimulují trávení.

Olej z rakytníku má regenerační vlastnosti, podporuje růst tkání i vlasů, hojení ran. Léčí popáleniny včetně těch způsobených radioaktivním zářením, omrzliny, bércové vředy i hemeroidy. Vhodný je také u akné, ekzému, lupénce a u dalších kožních chorob.

Léčí žaludeční vředy i rakovinu a dvanáctíkové vředy, ale rovněž erozi a rakovinu děložního čípku. Léčí kašel a umožňuje vykašlávání.

Při rakovině a erozi děložního čípku se na noc zavádí vaginální tampón prosycený rakytníkovým olejem, a to na 12 - 14 hodin po dobu 10 - 15 dnů. Po stejnou dobu se užívá kousek chleba nasycený tímto olejem.

Rakytníkový olej se nesmí používat vnitřně při zánětlivých procesech ve žlučníku, játrech, slinivce břišní a při žlučových kamenech.

Jak se žilo dětem ve středověku

Článek připravil Martin Štulla

Informace čerpány z internetových stránek dotyk.cz

Opakování matka moudrosti, zdůrazňují učitelé žákům. V dobách středověku, kdy se ještě netiskly učebnice a nevyráběly se sešity, bylo opakování dokonce jedinou možností, jak si něco zapamatovat. Latinské fráze se odříkávaly dokola. A zase znovu.

V průběhu 14. a 15. století přibývalo v českých zemích světských elementárních škol, které nebyly závislé na církvi a vyučovalo se v nich v mateřském jazyce. Vedle toho existovaly školy latinské, kde se děti učili kromě čtení a počtů také náboženství a latinskou gramatiku. Na elementární školu mohl žák navázat školou partikulární, kde se už hovořilo výhradně latinsky. Z tohoto vyššího stupně pak žáci odcházeli na univerzity nebo oblékali kněžské roucho.

Ve srovnání s Evropou byla síť českých škol ve vrcholném středověku velmi hustá, dokonce i Martin Luther ji dával celé Svaté říši římské za vzor. Školy vznikaly nejen ve městech, ale i při některých vesnicích, což bylo ve své době poměrně neobvyklé. Po roce 1400 dokonce pocházela až čtvrtina univerzitních studentů z vesnic.

Školní docházka ovšem nebyla žádný med. Začínalo se už v šest hodin ráno. Učitel časně vzbudil přespoucí žáky, kteří ve škole přespávali stejně jako on, roztopil v kamnech, a hned psal na tabuli písmena. Ti, kdo se už naučili číst, mohli začít zkoušet psát

na voskovou tabulku. Počítalo se s pomocí prstů, starší děti se dozvídaly i něco z dějepisu a geometrie. Znalosti memorovaly tak, že opakovaly po učiteli.

Na vyšší škole byla stěžejním předmětem latina. Žáci nesměli v rodné řeči mluvit ani mezi sebou. Důsledně se dbalo na kázeň. Zlobivci dostávali potupné „signum“ v podobě slaměného věnce nebo tabulky se směšným nápisem, kterou si museli pověsit na krk, a na konci vyučování je čekal výprask.

Rákoska patřila k základnímu vybavení učitele až do roku 1870, kdy byly tělesné tresty ve školách zákonem zakázány.

Kavárna na nádraží – díl první

*Článek připravila Martina Nováková
Vlastní autorská tvorba redaktorky*

Právě dorazil další vlak, od chvíle, co sedím v kavárně na nádraží a čekám na další spoj. Je pět ráno, venku pomalu svítá a já jsem tu sama ještě s jedním osamělým klukem, sedícím u zastrčeného stolu u okna. Možná čeká na ten samý vlak, co já, říkám si v duchu. Servírka mi zrovna nese kávu a to aroma..., miluji vůni čerstvě mletých zrněk. Beru horký hrnek do dlaní, přivoním, ochutnávám a pozoruji toho kluka. Kouká do mobilu a něco si prohlíží. Usmívá se. Co asi čte? Něco veselého? Nebo mu píše jeho přítelkyně? Třeba čeká na vlak za ní. Třeba za ní jede na víkend. Servírka mu nese ten samý hrnek s kávou, která tu znovu zavoněla. Na malou chvíli zvedá hlavu, usměje se, poděkuje a opět sklopí zrak na telefon. Je to moc hezký mladík. Černé kudrnaté vlasy a docela vysportovaná postava. Jaká asi je ta jeho přítelkyně? Možná to bude brunetka, štíhlá a zelenooká dívka s plnými rty, pomyslím si, když usrkávám další doušek z hladkého malého šálku. Káva s mlékem je pro mě to nejlepší z rána. Neumím si představit, že bych si jí nedala, už jen pro tu vůni.

Hrnek mám ve svých dlaních, otáčím se do okna a koukám do neznámého města, kde ještě strávím pěkně dlouhou chvíli, protože můj vlak pojede až za dvě a půl hodiny. Spousta času, projde mi hlavou. Pouliční lampy stále svítí a odrazy v oknech dělají zvláštní efekt, jako by to byly velké rozzážené hvězdy. Mezi nimi se míhají stíny lidí, chodících z nádraží ven i dovnitř. Kam asi jedou? Ti, co jdou dovnitř nejspíš do práce. Ale kam míří ti, co vychází ven? Někdo domů, někdo z rande a někdo třeba odjíždí na zaslouženou dovolenou. Jen oni to vědí.

Znovu usrkávám z šálku, příjemná hořkosladká chuť je tak uklidňující, pára s vůní čokolády se nese kavárnou a mě se okamžitě vybaví, jak jsem kdysi dostala bonboniéru a ve všech bonbónech byla báječná chuť. Od každého něco. Někde pistácie, nugát a někde zase oříšky. Uf, vždy mi lezly do zubů, ale já je stejně cpala do pusy o sto šest a pak byla půl hodiny v koupelně s nití, abych je dostala všechny ze zubů. A stejně jsem si vzala další, cukají mi koutky smíchem, když si na to vzpomenu.

Ten kluk naproti se na mě dívá, jak se směju sama sobě a nejspíš ho můj nepřítomný úsměv zaujal. Kyne svým hrnkem, něco jako na zdraví. Odpovídám tím samým gestem a jeho oči sjíždí opět na telefon. Pokračuje v tom, co celou dobu dělal a já se z dál koukám ven.

Někdo se blíží ke kavárně. Cvaknou dveře a objeví se v nich starší dáma v klobouku a světlém kabátě. Opírá se o hůl a klidným krokem se blíží ke stolu, který je u dalšího

z těch šesti oken, které tu jsou. Sundá si kabát a posadí se na tu modře polstrovanou židli. Jsou tu všude. Modrá je přeci dobrá, vybaví se mi písnička od Žlutého psa. Hned k ní běží servírka s lístkem. Co si asi ta žena objedná?

„Kávu a támhle ten dort, prosím,“ objednává si a podá lístek servírce zpět. Všimla jsem si, že tu mají sachr. Ten mám ráda. Taky bych si ho mohla dát a možná ještě jednu kávu, však mám času dost. Dáma si sundá klobouk, položí ho vedle sebe na stůl a zadívá se z okna. Už svítá a slunce začíná vystrkovat své paprsky. Den začíná, cestující z vlaku se rozprchli do všech koutů města a před kavárnou nastalo ticho a klid. Jako kdyby nastal konec světa. Jak tu asi vypadá náměstí a život vůbec? Mají tu všechno? Kam chodí nakupovat? Kde se baví? Napadá mě tolik otázek, když v tom jde servírka k dámě s kávou a dortem. Hm, vypadá dobře, kochám se pohledem na dort vyjímající se na hranatém hnědém talířku. Dáma se na servírku usmívá, sáhne si pro lžičku, nasype cukr do kávy, zamíchá a usrkne si trochu horké kávy. Zřejmě ji chutná, stejně jako mě. Tak zasněně přivírá oči, když upíjí první lok. Znovu mě napadají otázky. Čí je to asi manželka, nebo to může být někoho babička. Může být kýmkoliv. Jak asi vypadá muž, který chodí po jejím boku? Určitě to je elegantní pán v letech. Odkud asi přijela? Čeká na někoho, nebo ještě někam jede?

Baví mě sledovat lidi a vymýšlet si jejich příběhy. Děkala jsem to už jako malá holka. Dělam to celý život. Vymýšlím si příběhy k lidem, které potkávám a zrovna teď sedím zde, čekám na vlak a myslím na to, co tahle dáma možná prožila. Jaký ona měla život? Určitě spokojený. Vůbec nevypadá ustaraně. Nevidím žádné výrazné vrásky. Přesto mi přijde trochu smutná. Určitě je to společenská dáma, co chodí s kamarádkami do kaváren, do divadla, nebo třeba na výstavy a tady je taková osamělá.

Skláním pohled do svého hrnku a promítá se mi před očima můj život. Je mi třicet pryč a nemám nikoho, komu bych dala své srdce. Ani jsem si přitom rozjímání nevšimla, že přišel další návštěvník. Upoutalo mě jen to cvaknutí dveří. Je to muž. Rozhlíží se, kam by si sedl. Prochází okolo mě a tak zvláště se na mě podívá, že jsem se sama musela prohlédnout, zda nemám někde něco jinak. Čím jsem ho tak zaujala? Nic nevidím a tak to ignoruji.

Dívám se z okna, dopíjím poslední lok kávy a mávám na servírku, aby mi přinesla ještě jedno espresso s mlékem a ten dort. Mám na něj obrovskou chuť, vypadá tak skvěle. Když si slečna napsala tu mou objednávku, otáčím hlavu k oknu a dál pozoruji, jak je ulice prázdná. Slunce konečně svítí naplno a v ulici není ani noha.

Dnes bude krásně, problesklo mi hlavou, když v tom cítím zvláštní pocit v zádech. Svírá se mi žaludek a já netuším proč. Srdce mi buší. Ten podivný strach, jako kdyby na mě někdo upíral svůj zrak. Nechci se otočit. Neudělám to, prochází mi hlavou. Servírka mě naštěstí vyrušila, protože mi zrovna nese ten vytoužený dort s kávou. Soustředím se na dort, uklidňuji se tou myšlenkou i když to moc nefunguje. Dort je vynikající a sladký. Šlehačka je s příchutí hořké čokolády. Mě ale v zádech stále ruší ten nepříjemný pocit. Otáčím se. Ten muž, co přišel jako poslední, to on mě sleduje. Dívám se na něj a on hned sklopí zrak na stůl. Jenže na něm nic nemá, působí to dost podivně. Přeci nebude jen tak koukat do prázdného stolu? Dívám se na něj. Urostlý plešatý chlap, výrazné oči a vlastně se mi svým způsobem líbí. Mám ráda takové typy, ale u něj nevím, co čekat. Vidím ho prvně. Raději se pustím do toho dortu a usrkáváním kávy se snažím odpoutat svou pozornost od toho chlápka. Po chvilce však opět cítím to zvláštní teplo v zádech. Cítím, když se na mě někdo dívá. Vnímám to víc než bývá běžné. Jsem vnímavá. Říká se to o mě.

Svým způsobem se ho bojím, ale daleko víc mě přitahuje to tajemství. Otáčím se znovu a tentokrát svůj zrak neodvrací. Kouká mi přímo do očí. Decentní náznak úsměvu vysílá příjemné teplo do celého těla a já náhle znervózněla. Nedokážu udělat nic jiného než se usmát také. Až teď to skutečně vidím. Vidím, že je to moc hezký chlap. Má krásný úsměv a nádhernou jiskru v očích.

Pokračování příště...

Básničky pro všechny lidičky

Báseň napsala a připravila Kristýna Strnadová

Na pláži

Zrnka písku na pláži
ozdobí tvé tělo
každý milimetr kůže
sluncem, co ji políbilo

Tam kde hřeje jinak
do odstínů zlata
vlny co přikryjou tě
jak z hedvábí vata

Orchestr racků
když k večeru se stmívá
melodii oceánů
kolemjdoucím připomíná

Voda s příchutí soli
duši ti očistí
vítám vás u moře
neznámí turisti

Zatmění

Svět ztrácí barvu
vše vypadá bledě
sám se procházíš
po velmi tenkém ledě

Svět ztratil barvu
z ničeho nic zbledl
prach vesnic a měst
do vzduchu se zvedl

Černobílá barva
pohltila ulice
v moment kdy nastalo
zatmění měsíce

Revoluce

Stmívá se pomalu
noc svolává mraky
do stanice dorazily
opožděné vlaky

Čas se zastavil
a zůstal stát
melodie z gramofonu
přestala hrát

Hvězdám na obloze
měsíc stal se lodí
ráno ho slunce
k spánku doprovodí

Klid chaos vystřídá
převezme štafetu
prosíme, zachraňte
tu naši planetu

Podzimní

V listopadovém čase
listí na zem spadlo
utržené luční kvítí
do vteřiny zvadlo

Slunce nepálí
už jen něžně hřeje
za chvíli ponoříme
nohy do závěje

Poslední červánky
nad večerní krajinou
nebe se schovává
za růžovoučkou peřinou

A na vesnicích
místo mraků
obloha plná je
papírových draků

Bílá kočička

Článek připravil Kamila Prášková
Vlastní autorská tvorba redaktorky

Isabela se s trhnutím posadila v posteli. Světle šedýma očima se rozhlédla po svém malém pokojíku. Uvědomila si, že musela usnout. Poslední dobou se jí to stávalo velice často. To ta nemoc, povzdechla si v myšlenkách. Nemoc, která ji okrádala o všechnu energii a radost ze života. Poslední měsíce prožila jako ve snách, jako by se pohybovala v bludišti bez konce. Před očima jí plul Gordický uzel, který nedokázala rozetnout.

Smutně vyhlédla z okna. Ušklíbala se. Za okenní tabulí spatřila obraz svého vlastního nitra. Šedivou oblohu prosvítající přes líně se kolébající větve osamělého kaštanu. Vítr si syčivě hrál s jeho listy, jež se měly co nevidět proměnit v tlející hromádky na chodníku. Ventilačkou proudil do pokoje chladný podzimní vzduch. Isabela na chvíli zavřela oči a ve vzpomínkách nasála vůni květin, léto jí bude chybět. Přestože si jej příliš neužila, stýskalo se jí. Zima bude dlouhá. Až ze stromů opadají všechny listy a holé větve pokryje jinovatka, nastane to nejdepresivnější období roku. Jedině sníh by jí dokázal rozveselit, ale ten se tomuto městu vyhýbal jako čert kříži.

Možná by se mohla jít projít. Byla už v tomto pokoji zavřená příliš dlouho. Přemohla únavu a vyhrabala se zpod peřin. Zamířila do koupelny a vlekla se při tom, jako kdyby před chvílí vylezla z hrobu. To bude zase den, proletělo jí hlavou. Poté, co se dala trochu do pořádku, se teple oblékla a vyrazila z domu. Jak pokládala nohu za nohou, po tváři jí pohladil svými chladnými prsty severní vítr a pocíchal ji v kaštanových vlasech. Zavřela oči a slastně vdechla mrazivý vzduch. Tohle milovala. Na rtech jí přeletěl jemný úsměv, když jí do žil vplula malá jiskřička nadějných energie.

„Mňauvá,“ ozvalo se opodál. Isabela sebou překvapeně škubla a otevřela oči. Kousek před ní seděla na cestičce překrásná kočička. Její srst sněhobíle zářila a nad růžovým čumáčkem na ni vzhlížela dvě modrá kukadla. To je podivné, pomyslela si Isabela, od kdy mají kočky modré oči? Kočka ji však nenechala nad tím dlouho přemýšlet, natáhla se a svými měkkými tlapičkami se opřela o její koleno. Pak se otočila a rozběhla se po cestě pryč. Po pár metrech se však zastavila, ohlédla se a znovu dlouze zamňoukala. Asi chce, abych jí následovala, napadlo Isabelu. Zvědavě za ní vykročila.

Bílá kočka ji provedla šedivým sídlištěm a pak dál lesíkem po zapomenutých cestičkách až na mýtinku s mohutným prastarým stromem. Podle tvaru listů Isabela poznala, že je to lípa, její oblíbený strom. S pokorou si tu nádhernou ukázkou nezlomnosti přírody prohlížela. Kmen stromu byl tak široký, že by ho objalo nejméně pět dospělých lidí. Koruna se zlatavými listy šuměla tisícerým hlasem. Isabela lípu v duchu pozdravila a vzápětí ucítila silný proud laskavé energie, již k ní stará lípa poslala. „To je nádhera,“ vydechla Isabela a obrátila se k bílé kočičce, „ale proč jsi mě k ní přivedla?“

Kočka se místo odpovědi dotkla packou vrásčité kůry stromu. Náhle se objevila malá puklina, která se zvětšovala a natahovala, až vytvořila průchod tak akorát pro drobnou postavu hnědovlasé dívky. Isabela bezhlasně zírala skrz průchod. V dálce spatřila květinovou louku zalitou slunečním světlem. „To přece není možné,“ zavrtěla ohromeně

hlavou. Bílá kočka nedbala jejích pochybností a s povzbudivým mňouknutím skočila dovnitř stromové brány. Nevím, jestli bych měla jít za ní, pomyslela si Isabela bázně. Pak se však rozhlédla po svém pošmourném světě a rozhodla se jít dál. Proč by ne, usmála se v duchu, co ji tady drží?

Vstoupila do krátkého tunelu, jehož zdi byly tvořeny mechově zelenými cihlami. Isabela se jedné zvědavě dotkla. Zvláštní, cihla se jí pod prsty měkce probořila, jako kdyby zabořila ruku do plastelíny. Když ji však odtáhla, s překvapením zjistila, že cihla vypadá stejně jako předtím. Fascinovaně ji pozorovala, dokud se odkudsi z dálky neozvalo netrpělivé zamňoukání. Isabela pohlédla tím směrem a spatřila čistě bílou kočku sedící na pokraji stromového tunelu. Poslechla její pobízení a vydala se dál. Když vyšla z tunelu, zaplavil ji pocit naprostého ohromení.

Ocitla se na nádherné rozlehlé louce plné pestrobarevných květin, které ještě nikdy dříve nespatriila. Do nosu ji záhy vnikla opojná vůně. Celá louka byla zalitá silným slunečním světlem, které však bylo odlišné od toho v jejím světě, bylo tak zvláštně naoranžovělé. Vzhlédla k blankytně modré obloze a spatřila důvod podivné záře. Místo jednoho slunce se na nebi činily hned tři světelné hvězdy. Jedna byla zlatavá, druhá oranžová a třetí vydávala červené světlo.

Znovu se ozvalo zamňoukání. „Kam jsi mě to jen vzala?“ zeptala se Isabela hlasem plným úžasu a pohlédla směrem, kde zaznělo mňoukání. Její bílá průvodkyně však nebyla sama. Vedle ní stál muž s opálenou pletí, stejně modrýma očima, jaké vlastnila i kočička, a slámově zlatavými po ramena dlouhými vlasy. Byl oblečen v dlouhém bílém rouchu, které bylo přepásané obyčejným provazem. Muž se na ni laskavě usmíval. Jeho věk nedokázala odhadnout, působil mladě, ale v jeho očích se odrážela moudrost věků.

„Mé jméno je Fide,“ představil se sametovým hlasem, „vítej v mém světě.“

„Já jsem Isabela,“ odpověděla, jakmile se vzpamatovala. „Tvůj svět je nádherný. Ale kde to vlastně jsem? A proč mě sem ta kočka zavedla?“

Fide pohlédl na její kočičí přítelkyni a usmál se. „Toto je Naděje. Musela jsi ji k sobě přivolat. Teď mě prosím následuj, rád bych ti něco ukázal.“ Pokynul rukou k vyšlapané cestičce vedoucí kamsi do daleka. Isabela ho bez váhání následovala. V blízkosti toho muže ji opustil veškerý strach i pochybnosti. Krví jí proudila znovu probuzená energie, jakou cítila naposledy v raném dětství. Fide ji zavedl na okraj malé vesničky. Domečky byly jednoduše postavené ze dřeva a střecha byla tvořená snopci slámy. Už z dálky slyšela veselý smích a krásný zpěv.

„Toto je má vesnice,“ vysvětlil Fide, „žiji tu se svojí rodinou. Byl bych rád, kdybys s námi strávila dnešní den.“

Isabela moc ráda souhlasila a Fide ji seznámil s celou svojí rodinou. Poznala jeho mladší sestru, jejího manžela a jejich krásné děti. Pozvali ji ke stolu. Byl prostřený kupou nádherně vonícího zdravého jídla. Isabela, která poslední dobou trpěla nechutenstvím, by se teď nejraději na to vše vrhla jako hladový vlk. Po obědě se cítila tak příjemně posílená, že se s radostí zúčastnila výletu do okolní krajiny. Fide a jeho sestra jí ukazovali všechny ty malé zázraky, které její unavený mozek už dlouho přehlížel. „Podívej,“ ukázal muž na ptáčka velikosti zaťaté pěsti s tmavě fialovým peřím a jasně oranžovým zobákem, který seděl na nejnižší větvi blízkého dubu. „purava právě vyvádí ptáčata.“ A opravdu, kolem ptačí maminky na větvi poskakovala roztomilá ptáčátka.

Když procházeli přes slunečnou louku, dívka znovu uviděla pestrobarevné kvítky, včelky snaživě sbírající pyl a malé broučky v kůře starého pařezu. Všichni tři si lehli do měkké trávy a chvíli se jen tak dívali na nebe a pozorovali beránky mraků. Isabela vnímala, jak jí slunce prohřívá tělo a dodává jí tolik potřebnou životní energii. Pak se zvedli a pokračovali

v cestě. Na mýtince v prastarém jehličnatém lese s kmeny širokými tak, že by je neobjali ani čtyři lidé, Isabelu uchvátily srnky u krmítka, a když dorazil i statný jelen dvanácterák, museli ji přemlouvat, aby od nich odtrhla oči.

Když se přiblížil večer a slunce se začala sklánět k horizontu, Fide ji spolu s kočičkou doprovodili zpět k mohutné lípě a kouzelnému průchodu. „Vím, že teď procházíš těžkým obdobím,“ začal a Isabela, která si za celý den na svou nemoc ani nevzpomněla, se teď celá zachmuřila.

„Tady je tak krásně, mám tolik energie a jsem tak šťastná, kéž bych tu mohla zůstat,“ povzdechla si.

„Vše zlé jednou pomine,“ usmál se na ni Fide, „jen nesmíš ztrácet víru. A kdykoli se můžeš vrátit, moc rád tě zase uvidím.“

„Ale jak?“ zeptala se Isabela zoufale. „Bojím se, že nenajdu cestu.“

„Máš ji přece tady,“ odpověděl muž mile a lehce jí položil dlaň na srdce.

„Ach,“ vydechla dívka, když se jí srdce souhlasně rozbušilo.

„A abys na nás nezapomněla, chci ti něco dát,“ řekl a položil jí do dlaně nádherné bílé pírkó se zlatými okraji. Isabela byla tak dojatá, že se nevzmohla na slovo. „Naděje tě doprovodí zpět,“ pokynul Fide sněhobílé kočičí přítelkyni.

Dívka se jen nerada loučila, ale nakonec přece jen vstoupila do stromového průchodu. Jakmile tak však učinila, vše kolem ní se začalo náhle třepat a rozplývat.

Prudce se posadila na posteli. Zmateně se rozhlížela po svém malém pokojíčku. Musela jsem usnout, pomyslela si. „Takže to byl jen sen?“ zaúpěla zklamaně. Za oknem se na ni mračila šedivá obloha a Isabela začala znovu propadat melancholickému smutku. Tu však spatřila cosi bílého vykukujícího zpod polštáře. Za okamžik držela v rozevřené dlani bílé, zlatě lemované pírkó.

„To je peříčko naděje,“ vydechla šťastně. „Vše se v dobré obrátí, musím tomu jen věřit.“

Leganorie

Kerpulsus

Příběhy připravil a napsal Jurgen Lednický

Jedné krásné hodiny se Krimpiltenk probudil a rozhodl se, že zajde navštívit svého nejoblíbenějšího boha, Etrumana. Teda, nejoblíbenější je velmi silné slovo, jelikož stejně jako všechna ostatní božstva, byl i Krimpiltenk neuvěřitelně sebestředný a Etruman zastával první místo jen ve chvíli, kdy bůh žertu nepočítal sám sebe. To ho ale v tuto chvíli nezajímalo, když totiž přišel do Etrumanova chrámu, kde se většinou božský přednosta nacházel, zjistil, že to zde zeje prázdnotou. Opatrně se vkradl do Etrumanovy osobní lóže, jenže i ta se zdála prázdná. Postupně prohledal celý chrám, a když po Etrumanovi nenašel ani stopu, napadl ho jeden velice, pro něj, úžasný žert.

Nejdříve ovšem potřeboval komplice, jenž by mu s vtipem pomohl. Doběhl proto do ne moc honosně zdobené svatyně boha Kerpulsua. Ten byl bohem převleků, podvodů a divadla, ačkoliv v Leganorii se tyto tři věci obyvatelům často pletly. Jenže když vešel do svatyně, tak zela prázdnotou stejně jako ta Etrumanova. A v tu chvíli si už Krimpiltenk začínal myslet, že všichni odešli na dovolenou za účelem odpočinku od boha žertu. Chystal

se odejít, a tu spatřil Etrumana, jak mu jde naproti. Rozběhl se k němu, ačkoliv už zapomněl, proč se s ním chtěl původně setkat.

„Etrumane! Ani bys nevěřil, kde všude jsem tě hledal!“ volal na boha z dálky Krimpiltenk. Doběhl k němu, ovšem pak si všiml několika nesrovnalostí. Normálně nesahal Etrumanovi ani po bradu, teď ale byli oba stejně vysokí. V tu chvíli si to uvědomil: „Zdravím tě, Kerpulsue. Vidím, že už jsi taky přišel na zmizení našeho šéfa.“

Zablesklo se a postava Etrumana se změnila v mnohem užšího boha Kerpulsua. „Cože?! Kdy zmizel?“ zeptal se překvapeně bůh převleků.

„Asi před půl hodinkou jsem se byl kouknout do jeho chrámu a nikde jsem ho nenašel. Ty o tom snad nevíš? Proč by ses jinak přestrojoval?“

Kerpulsus mu odpověděl: „Mám holt rád střelení si z bohů, když mám tu možnost. Ani bys nevěřil, kolik z nich si mě s ním opravdu spletlo.“

Krimpiltenk přikyvoval a jakmile Kerpulsus domluvil, vychrlil na něj: „A mohl bys mě přeměnit?“

Bůh přestrojení se pousmál: „Proč ne?“

Krimpiltenk stál v Kerpulsuově chrámu, zatímco jej bůh obcházel a přeměřoval. Změnit podobu sama sebe nepotřebovalo tolik úsilí a přípravy jako přeměna někoho druhého. Ale po dlouhém přemýšlení konečně Kerpulsus zvedl ruce, něco si pro sebe zamumlal a najednou před ním nestál Krimpiltenk, ale Etruman.

„Výtečně, tohleto by mohlo stačit!“ zaradoval se Krimpiltenk, dívaje se do zrcadla na svou novou podobu. „Má to nějaký háček?“ pokračoval, zatímco si stále prohlížel každíčký detail.

„Nemá! Máš mě snad za nějakého amatéra?!“

„Omlouvám se, nechtěl jsem tě urazit,“ omlouval se Krimpiltenk. V duchu se stále obával, že jej někdo z bohů odhalí a žert se nevyvede. Teď se však už nesměl zdržovat, a proto se společně s Kerpulsuem vydal do Etrumanova chrámu.

„Výborně, teď k druhé části mého plánu,“ zašeptal Krimpiltenk, zatímco se koukal, zda je nikdo nevidí. „Jak často tě bohové vidí v této podobě?“

Kerpulsus se zamyslel. Ačkoliv byl velmi společenský bůh, téměř nikdy nevystupoval sám za sebe, namísto toho nejraději šířil v převleku různé falešné zprávy a pak se z povzdáli koukal na následky. „Vlastně ani ne,“ odpověděl konečně hloubavě po dlouhé pauze.

Krimpiltenk ihned nadšeně vyhrkl: „Výtečně, v tom případě mám pro tebe jeden menší úkol...“

Nyní přestrojený bůh žertu seděl na trůnu, který patřil Etrumanovi. Ten se stále nevracel, a tak to vypadalo, že Krimpiltenk bude moct vládnout celému Úsvitu ještě dost dlouho na provedení svého žertu. Nedočkavě se vrtěl a čekal na příchod prvního boha, kterého by mohl využít ke svému vtipu. A čekal...

Po několika hodinách sezení už to nevydržel a rozhodl se vzít věci do vlastních rukou. Vyšel z chrámu a rozhlédl se. Objevil, že se velké množství bohů shromáždilo kolem chrámu bohyně země, Srevinie. Pomalým krokem se k nim vydal, avšak stále si jej nikdo nevšiml. I když se postavil do hloučku bohů, nevyvolal jakoukoliv reakci.

„Zdravím, co se děje?“ přivítal se s bohy pseudo-Etruman. Hergamon, bůh síly, na něj zabručel: „Srevinie zas nemůže najít svou figurku.“ Krimpiltenk se zamyslel. Nenapadlo ho, kdo by se opovážil bohyni země ukrást její milovanou hliněnou figurku. Sice se to jemu samotnému jednou povedlo, ale důsledky této akce mohly být nedozírné. Jeho to teď ale nezajímalo, jelikož chtěl získat pozornost bohů, aby k nim mohl pronést svůj projev. Odkašlal si, ovšem nikdo se k němu neotočil a všichni stále pozorovali nadávající Srevinii pobíhající po své svatyni, hledajíc svůj atribut.

„Ehm, ehm!“ zakašlal, tentokrát mnohem hlasitěji Krimpiltenk. Pár bohů se na něj zlostně podívalo. Najednou si uvědomil, že bohové na jeho proslov vůbec nejsou zvědaví. V tu chvíli jej chuť na jeho žert přešla. Pochopil, že s tímto publikem se mu stejně nikdy nepodaří. Tak se raději nenápadně vytratil a šel hledat Kerpulsua. Chtěl totiž zjistit, zda něco neví o náhlé ztrátě Sreviniiny figurky.

Po deseti minutách konečně narazil na toho, koho hledal, Krimpiltenka. Tedy Kerpulsua převlečeného za něj. „Tak co?“ zeptal se jej Kerpulsus.

„Nic,“ povzdechl si Krimpiltenk. „Vypadá to, že bohové nemají žádný respekt. Není divu, že si Etruman zmizel. Já být hlavní bůh, tak bych takové chování nestrpěl,“ stěžoval si, ale pak si vzpomněl na to, co chtěl od Kerpulsua zjistit: „Nevíš náhodou něco o té hliněné figurce?“

Bůh převleků se zasmál: „Myslíš této?“ Z kapsy vytáhl hrubě zpracovanou figurku honosně oblečené ženy z nevypálené hlíny. Krimpiltenk se rozesmál. Ačkoliv měl špatnou náladu, vždy dokázal ocenit dobře provedený žert. Kerpulsus mu vrazil panenku do rukou a pronesl: „Víš, že teď jsi hlavní bůh? Teď může všechno být po tvém, tu máš panenku, ať si tě ta banda všimne. A teď jdi!“

Krimpiltenk, povzbuzený Kerpulsuovým proslovem, se vydal zpět k davu.

„EHM! EHM!“ odkašlal si dvojník Etrumana velmi silně. Tentokrát se na něj podívali všichni přihlížející bohové a bylo utroušeno i pár jízlivých poznámek. „Vážení přátelé,“ začal a očima přejížděl po našťvaném publiku. „Vážení přátelé,“ zkusil znovu, tentokrát se ozvalo pár jemu adresovaných nepěkných komentářů. „Doufám, že tato věc vyřeší záhadu ztracené panenky,“ pokračoval a zpod pláště si vytáhl onu diskutovanou figurku. Srevinie se k němu okamžitě rozběhla, křičíc cestou nadávky obsahující Etrumanovo jméno. Když už po ní lapala rukama, Krimpiltenk panenku zvedl do výše a otázal se: „Co třeba děkuju?“ Srevinie drtila zuby a snažila se k panence dostat, ale Krimpiltenk byl neoblomný. A tak se po pár minutách marného boje konečně Srevinie rozhodla ustoupit a přes zaťaté pěsti a vražedný pohled poděkovala Etrumanovi za nalezení panenky a ten ji pak bohyni předal. Poté se rozhlédl po publiku a prohlásil: „Toto teď platí pro všechny! Nejsem nějaký nikdo, kterého nemusíte ani pozdravit a můžete ho v klidu ignorovat! Takže si pamatujte, že ode dneška se tu hodně věcí mění!“ Bohové mrmlali, a pak se začali rozcházet.

Po několika dnech se do Úsvitu vrátil pravý Etruman a nemohl věřit svým uším. Kdykoliv potkal nějakého boha, byl pozdraven, což byla věc, kterou nezažil už milénia. A když se konečně vrátil do svého chrámu, našel tam sedět sám sebe. V tu chvíli si dal dva a dva dohromady. „Zdravím, Kerpulsue! Vypadá to, že sis v mé nepřítomnosti neprávem něco přivlastnil.“

V tu chvíli se postava sedící na trůnu změnila: „Těsně vedle, Etrumane. Navíc si myslím, že jsem to tu celkem pěkně napravil. Předtím si tě bohové ani nevšimli, a teď?“

„Teď si myslím, že bych ti měl připomenout, že ty nejsi o nic lepší než všichni ostatní,“ přerušil Krimpiltenka Etruman. „I když je pravda, že jsem odešel přesně z tohoto důvodu. Ani bys nevěřil, jak skličující je být hlavním bohem, a ani nebýt pozdraven. Odešel jsem do Leganorie, abych si uvědomil, jaké to je být zas jednou důležitý. Je pravda, že mi to chybělo a nemůžu zapřít, že jsem byl mile překvapen. Takže myslím, že na tento malý žertík zapomenu.“ Krimpiltenk už chtěl něco říct, ale Etruman ho přerušil: „A teď padej, než se rozhodnu o tvé maškarádě říct všem bohům.“ V tu chvíli Krimpiltenk vystartoval z chrámu a Etruman ho zas dlouhou dobu neviděl.

Co, kdy, kde, jak ...

MOŠTOVÁNÍ

2.10. 2021 10:00 - 18:00

PROGRAM:

- moštování jablek
- řemeslný trh
- bylinková dílna
- pečení chleba v hlíněné peci
- Keltoviny - miniškolička práskání bičem
- přednáška o starých ovocných odrůdách
- 14:00 Drc
- 16:00 Miroslav Kemel a kapela

vstupné: 120 Kč

Přírodovědné muzeum Semeneč, Týn nad Vltavou

www.muzeumsemenec.cz

SLYŠTE, SLYŠTE

POZVÁNKA

UKONČENÍ POHÁDKOVÉ SEZONY MLÁZOVSKÁ BRAMBORIÁDA A DRAKIÁDA

v neděli 3. října LP 2021 ve 13.30 hodin,
areál Pohádková chalupa v Mlázovech u Kolince

NA PROGRAMU BUDOU SOUTĚŽE - SBĚR, HOD, POJÍDÁNÍ BRAMBOR A BRAMBORAČKY. ČEKÁ NA VÁS PLNO HOSTŮ A PŘEKVAPENÍ! O DOBRU NÁLADU SE POSTARÁ COUNTRY KAPELA PILOUNI. OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO! K PODZIMU PATŘÍ POUŠTĚNÍ DRÁKŮ, DRÁKY VEZMĚTE S SEBOU!

INFORMACE: 608 961 611

Přijďte se malinko pobát – zapohádkovat

Hlavní partneři: Vesni Valhertice, Sujský, Propago, rozhled, deník

Partneři: Pohádková chalupa, AIR WEB, FILMpro

www.pohadkovachalupa.cz

HRAD A ZÁMEK HORNÍ HRAD REČENÝ HAUENŠTEJN

Pod palbou!

16. října 14-21 hod.
17. října 10-17 hod.

- HISTORICKÉ CHLADNÉ A PALNÉ ZBRANĚ V AKCI
- ŠERMÍRSKÁ KLÁNÍ
- UKÁZKY A PŘEDNÁŠKY
- MNOHO SKUPIN HISTORICKÉHO A SCÉNICKÉHO ŠERMU BOHEMICA SANGUIS • DARKNESS PANI Z KOSTOMLAT • FECHTYŘI DIES MORTIS • SAVIOLI • a další
- SRDCOVÉ ESO historické tance
- ELLA hudební doprovod
- KELTOVINY škola práskání bičem
- DIVADLO DĚTÍ KARLOVY VÁRY

WWW.HORNIHRAD.CZ

Vstupné: dítě 110,-Kč dospělý 180,-Kč rodina 520,-Kč

Halloweenské setkání

KDY: 30. 10. 2021, od 9 hodin
KDE: Statek Sněhurka, 37005 České Budějovice

Dobrodružná cesta s úkoly (začátek od 9 hodin)

PROGRAM od 10 hodin:
Malování na obličej, jízda na koních a ponících
Kejklíři ze spolku Keltoviny
Kouzelník Martin Čejka
skákáci hrad a další program

Bližší informace o celé akci a vstupenky v předprodeji je možné zakoupit na webových stránkách Statku Sněhurka
www.stateksnehurka.webnode.cz

MARTIN ČEJKA
kouzelník & iluzionista

ZOMBÍK

píše a kreslí: Ondřej Frencl

UŽ MI Z TĚCH
SVATEBNÍCH PŘÍPRAV
NORMÁLNĚ HRABE...

10

SNOUBENKA POŘÁD
NĚKDE LÍTÁ A ZAŘIZUJE
KYTKY, ŠATY, KAPELU, A
TAK DÁLE...

A MNĚ DALA ZA ÚKOL
JENOM ROZNĚST
POZVÁNKY, ALE CO JE
DŮLEŽITĚJŠÍ ...

HLAVNĚ
**NEKUSOVAT
HOSTY!**

NĚKDO SE MĚ
NEDÁVNO PTAL NA TO
CO VLASTNĚ JAKO
ZOMBÍK JÍM...

11

NO, NA ROZDÍL OD
OSTATNÍCH KRVELAČNÝCH
ZOMBÍKŮ JSEM NĚCO
JAKO ULTRA VEGAN...

JÍM TEDA JENOM
TO CO SAMO
SPADNE NA ZEM...

A PROTO ČÍHAM
PO ZAVÍRAČKÁCH
U HOSPOD!

TEDA ŘEKNU VÁM,
TO BYL DNESKA
PŘÍŠERNEJ DEN

12

MAM ZA SEBOU
DĚSNÝ SEZNÁMENÍ S
TCHÁNEM A TCHÝNÍ

JÁ VŮL JE VZAL
NA KOUPALIŠTĚ, TEDA
TAKOVÝ TRAPÁS BYCH
VÁM NEPRÁL...

HOLT **URNY
NEPLAVOU!**

Brána do Šumavy

**Internetový časopis KELTOVINY
vydává spolek KELTOVINY z Českých Budějovice.**

Redakční rada a dopisovatelé:

Martin Štulla, Pavla Štullová, Věra Melicharová, Jaroslav Kráčmera, Jindřich Zobl, Martina Nováková, Vítek Procházka, Kristýna Strnadová, Monika Procházková, Marie Ondová, Gabriela Monte, Mária Kalincová, Lucie Volková, Martina Kovářová, Kamila Prášková, Jurgen Lednický, Katka Hrabáková, Adam Kadmon, Ondřej Frencl, Dagmar Wilčková, Renáta Waldmann, Lucie Volková, Jana Koláčková, Veronika Šmídová, ...

Použité fotografie a ostatní obrazový materiál:

Titulní a poslední strana: Pohádková chalupa Mlázovy
Ostatní fotografie jsou přímo se jménem autora v textu

**Uzávěrka dalšího čísla 15. listopadu,
příští vydání časopisu 27. listopadu**